

Finanční gramotnost profesionálních sportovců

Lukáš Szczepański

Bakalářská práce
2025



Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta managementu a ekonomiky

Ústav podnikové ekonomiky

Akademický rok: 2024/2025

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: Lukáš Szczepański
Osobní číslo: M22673
Studijní program: B0413A050024 Ekonomika a management
Specializace: Ekonomika a management podniku
Forma studia: Prezenční
Téma práce: Finanční gramotnost profesionálních sportovců

Zásady pro vypracování

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Zpracujte kritickou literární rešerši na problematiku finanční gramotnosti zaměřenou na profesionální sportovce.

II. Praktická část

- Analyzujte současný stav finanční gramotnosti profesionálních sportovců.
- Na základě výsledků analýzy zpracujte návrhy na zlepšení finanční gramotnosti.
- Návrhy na zlepšení vyhodnotte.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: **cca 40 stran**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

DOUBKOVÁ, Anna a TOMEK, Karel. *Finanční gramotnost pro každého*. Stařeč: Infra, 2016. ISBN 9788086666648.
BRABEC, Jiří. *Finanční gramotnost srozumitelně a bez překážek*. Plzeň: ABC finančního vzdělávání, 2016. ISBN 9788090505711.
KALÁTOVÁ, Veronika. *Finanční zralost: klíč k finanční spokojenosti*. Praha: Plot, 2021. ISBN 9788074283703.
STATMAN, Meir. *Finance for normal people: how investors and markets behave*. New York: Oxford University Press, 2017. ISBN 9870190626471.
ŠKVÁRA, Miroslav. *Finanční gramotnost*. 2. Praha: Škvára, 2016. ISBN 978809090482333.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. et Ing. Vojtěch Sadil, PhD. LL.M.**
Ústav financí a účetnictví

Datum zadání bakalářské práce: **10. února 2025**
Termín odevzdání bakalářské práce: **23. května 2025**

L.S.

doc. Ing. Michal Pilík, Ph.D.
děkan

doc. Ing. Petr Novák, Ph.D.
garant studijního programu

Ve Zlíně dne 10. února 2025

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění bez ohledu na výsledek obhajoby;
- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- jedno vyhotovení bakalářské práce v listinné podobě bude ponecháno Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně k uložení;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci – nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá; neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji, že

- jsem na bakalářské práci pracoval(a) samostatně a použitou literaturu jsem řádně citoval(a); v případě publikace výsledků budu uveden(a) jako spoluautor;
- odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

Ve Zlíně, dne

.....
podpis autora

ABSTRAKT

Tématem této bakalářské práce je finanční gramotnost profesionálních sportovců. Text je standardně rozdělený na teoretickou a výzkumnou část. Teoretické část práce se zaměřuje na vysvětlení klíčových pojmů a oblastí, se kterými by měl být profesionální sportovec obeznámen. Praktická část je založena na dotazníkovému šetření a následné analýze nasbíraných dat od respondentů, profesionálních sportovců české národnosti působící na území České republiky. Cílem je zjistit znalosti finanční gramotnosti a způsoby jakými se připravují na období po konci své profesionální kariéry. Závěr práce nabízí doporučení vycházející ze získaných dat tímto výzkumem.

Klíčová slova: finanční gramotnost, finance, plánování, profesionální sportovec, vzdělání

ABSTRACT

The theme of this bachelor thesis is the financial literacy of professional athletes. The text is conventionally divided into theoretical and research parts. The theoretical part of the thesis focuses on explaining key concepts and areas that a professional athlete should be familiar with. The practical part is based on a questionnaire survey and following analysis of data collected from respondents, professional athletes of Czech nationality performing in the Czech Republic. The aim is to determine their knowledge of financial literacy and the ways in which they prepare for the period after the end of their professional career. The conclusion of the thesis offers recommendations based on the data obtained by this research.

Keywords: financial literacy, finance, planning, professional athlete, education

Poděkování

Tímto bych chtěl poděkovat vedoucímu své bakalářské práce, Ing. et Ing. Vojtěchu Sadilovi Ph.D., LL.M., za profesionální přístup, trpělivost a ochotu při vedení této závěrečné práce.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	11
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE.....	12
I TEORETICKÁ ČÁST.....	13
1 VYMEZENÍ POJMŮ FINANČNÍ GRAMOTNOSTI.....	14
1.1 PENĚŽNÍ GRAMOTNOST	15
1.1.1 Inflace.....	15
1.1.2 Úrok, úroková sazba a úročení.....	16
1.1.3 RPSN.....	21
1.1.4 Výběrová kritéria při investování.....	22
1.1.5 Reálný a nominální výnos	22
1.1.6 Likvidita a investiční horizont	23
1.1.7 Riziko	23
1.1.8 Řízení osobních příjmů a výdajů.....	24
1.2 CENOVÁ GRAMOTNOST	24
1.2.1 Cena.....	25
1.3 INFORMAČNÍ GRAMOTNOST	25
1.4 PRÁVNÍ GRAMOTNOST	26
1.5 DAŇOVÁ GRAMOTNOST:.....	26
1.6 FINANČNÍ ZAJIŠTĚNÍ	27
1.6.1 Tvorba finanční rezervy	27
1.6.2 Investování	28
1.6.3 Pojištění.....	31
2 PROFESIONÁLNÍ SPORTOVEC.....	33
2.2 CHARAKTERISTIKA FINANČNÍ SITUACE SPORTOVců	33
2.3 RIZIKA SPOJENÁ S NEDOSTATEČNOU FINANČNÍ GRAMOTNOSTÍ	34
3 SPECIFICKÉ OBLASTI FINANČNÍ GRAMOTNOSTI PRO PROFESIONÁLNÍ SPORTOVCE.....	35
3.1 ŘÍZENÍ FINANCÍ	35
3.2 ZAJIŠTĚNÍ PŘÍJMU A KRYTÍ RIZIK	35
3.2.1 Zajištění příjmu pomocí finanční rezervy	35
3.3 FINANČNÍ PLÁNOVÁNÍ	37
3.4 ROLE FINANČNÍCH PORADců	37
II PRAKTICKÁ ČÁST.....	39
4 NÁVRH VÝZKUMU A CHARAKTERISTIKA DOTAZNÍKU.....	40
4.1 POSTUP.....	40
4.2 CÍL VÝZKUMU	41
4.3 METODA VÝZKUMU.....	41

5	DOTAZNÍK	42
5.1	NÁVRH DOTAZNÍKU	42
5.2	DISTRIBUCE DOTAZNÍKU	43
6	ANALÝZA SBĚRU DAT.....	44
6.1	ANALÝZA STATISTICKÝCH DAT	44
6.1.1	Sekce 1: Demografické otázky	44
6.1.2	Sekce 2: Znalost finančních pojmů	47
6.1.3	Sekce 3: Osobní finance	54
6.1.4	Sekce 4: Správa financí-Asistence	60
6.2	TESTOVÁNÍ STATISTICKÉ VÝZNAMNOSTI	61
6.2.1	Gramotnost a míra ochoty nechat si poradit od odborníka	61
6.2.2	Pohlaví a Finanční gramotnost	62
6.3	ZHODNOCENÍ ANALYTICKÉ ČÁSTI.....	63
7	NÁVRH ZLEPŠENÍ.....	65
7.1	OMEZENÍ A NÁVRHY PRO DALŠÍ VÝZKUMY	65
7.2	NÁVRH ZLEPŠENÍ PRO TÝMY	65
7.3	NÁVRH ZLEPŠENÍ PRO JEDNOTLIVCE	65
	ZÁVĚR.....	66
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	67
	SEZNAM E-ZDROJŮ	70
	SEZNAM GRAFŮ	72
	SEZNAM TABULEK.....	73
	SEZNAM PŘÍLOH.....	74
	Sekce 1: Obecné informace o respondentovi Příloha	75
	Sekce 2: Znalost finančních pojmů	75
	Sekce 3: Osobní finance	77
	Sekce 4: Správa financí-Asistence	78

ÚVOD

Pro svou bakalářskou práci jsem si vybral téma Finanční gramotnost profesionálních sportovců. Toto téma jsem si vybral z důvodu, že jsem se od mladých let věnoval mnoha sportům a téměř každý den jsem v kontaktu se sportovci. Do nedávných let jsem se účastnil nejvyšší české soutěže v horských kolech, konkrétně disciplíně XCO.

Přestože se může zdát, povolání profesionálního sportovce zaručuje finanční jistotu po celý život, skutečnost je odlišná. Vzhledem k vysoké konkurenci v nejrůznějších sportovních disciplínách, si trvalé zabezpečení během své kariéry zajistí pouze ti nejúspěšnější. Jenže i ti nejúspěšnější nejsou imunní proti ztrátám, pokud se svými financemi nenakládají rozumně. Proto je nezbytné se neustále vzdělávat a zlepšovat si tak svou finanční gramotnost. Tomuto tématu finanční gramotnosti se v České republice věnují různí autoři. Jedním z těchto autorů je Miroslav Škvára, který svou knihou *Finanční gramotnost* v 2.vydání z roku 2016 umožňuje komplexní pohled na tuto problematiku.

V první části bakalářské práce se budu zaměřovat na teoretické vymezení pojmů a oblasti finanční gramotnosti, jejímu významu i kontextu profesionálního sportu. Součástí této části je také představení klíčových pojmů spojených s osobními financemi, možnostmi investování, finančním plánováním a zajištěním. Tyto oblasti považuji za zásadní pro fungování sportovců na finančním trhu jak během kariéry, tak i po jejím skončení.

V praktické části se budu zaměřovat na zkoumání úrovně finanční gramotnosti a finančního chování profesionálních sportovců české národnosti, kteří působí na území České republiky. Cílem je odhalit rozdíly chování a znalostí mezi jednotlivými skupinami respondentů pomocí strukturovaného dotazníkového šetření. V rámci výzkumu zanalyzuji získaná data a následně je vyhodnotím a navrhnou možnosti dalšího vzdělávání. Tato část navazuje na teoretický rámec a propojuje tak teoretické poznatky s reálnou praxí sportovců.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Záměrem této práce bylo poskytnout pohled na úroveň finanční gramotnosti profesionálních sportovců působivých v České republice. Cílem je identifikovat rozdíly v jejich finančních znalostech, přístupu k rozhodování a připravenost na období po ukončení profesionálních kariéry. K dosažení tohoto cíle použiji metodu dotazníkového šetření, která slouží k získání primárních dat od cílové skupiny respondentů. Tato data budou dále analyzována s využitím metod deskriptivní a analytické statistiky. Za pomoci grafických nástrojů a vizualizací bude možné srozumitelně prezentovat zjištěné skutečnosti. Statistickým testováním pomocí hypotéz pak ověřím, zda existují významné souvislosti mezi jednotlivými faktory, jako jsou úroveň finanční gramotnosti, výší příjmů či investiční zkušenosti.

Pro tvorbu výzkumných otázek a sestavení dotazníku byla provedena literární rešerše, která zahrnuje názory a přístupy jak českých, tak zahraničních autorů. Mezi použité zdroje patří odborné knihy, vědecké články i online publikace, které se věnují problematice finanční gramotnosti, investování a finanční chování sportovců.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 VYMEZENÍ POJMŮ FINANČNÍ GRAMOTNOSTI

Finanční gramotnost je nedílnou součástí, a především potřebou každodenního života. Můžeme ji definovat jako formu vzdělávání a porozumění nejrozličnějším finančním oblastem, ale také jako soubor dovedností a schopností, které pomáhají činit promyšlená a strategická rozhodnutí v oblasti správy majetku, osobních financí a jejich využití v budoucnu.

Podle OECD (2011), která vymezuje tento pojem jako „*kombinaci povědomí, znalostí, dovedností, postojů a chování potřebných pro to, aby bylo možné činit správná finanční rozhodnutí a tím tak dosáhnout individuálního finančního blahobytu*“, tento přístup zdůrazňuje praktické aspekty finančního řízení, které zahrnují nejen schopnost analyzovat příjmy a výdaje, ale i jak správně využívat finanční produkty a plánovat budoucí finanční potřeby.

Existuje více definic tohoto pojmu, ale ve většině se shodují. Finanční gramotnost je důležitá nejen pro jednotlivce, ale i pro společnost. Může lidem napomoci snížit riziko zadlužení, zlepšit ekonomické postavení a rovněž podporuje ekonomický rozvoj. V případě profesionálních sportovců hraje finanční gramotnost důležitou roli, protože jejich příjmy jsou často vysoké, nepravidelné a časově omezené v závislosti na délce kariéry. To odkazuje na důležitost plánování osobních financí jak během kariéry, tak na přípravu na život po jejím ukončení. O tom však více v dalších kapitolách. (Škvára, 2011)

V české literatuře se můžeme setkat s rozdělením finanční gramotnosti na více dílčích částí, a to peněžní gramotnost, cenovou gramotnost, informační gramotnost, právní gramotnost, numerickou a rozpočtovou gramotnost. Za nejvíce potřebné považují právě první čtyři, protože tvoří základ pro fungování jednotlivce v moderní společnosti. Každá z výše uvedených hraje velice důležitou roli a jejich znalost je klíčová pro to, aby se jedinec stal finančně gramotným jedincem. (Škvára, 2011)

Tabulka 1: Rozdělení finanční gramotnosti (vlastní zpracování)



1.1 Peněžní gramotnost

Jedná se o základní stavební kámen, bez kterého nemůže člověk správně hospodařit. Jde o schopnost a dovednost jednotlivce správně nakládat se svými penězi, ať už se jedná o hotovost nebo peníze uložené na bankovním účtu. Mezi tyto dovednosti patří například provádění peněžních transakcí a porozumění nástrojům určeným k jejich správě. (Škvára, 2016)

1.1.1 Inflace

Jak ve své knize uvádí Škvára (2016, s. 164), inflaci můžeme definovat jako „*proces trvalého růstu cenové hladiny, která je spojena s nadměrnou emisí peněz*“. Slovo „proces“ poukazuje na to, že se jedná o dynamický jev, který se v čase neustále vyvíjí. Nejde tedy o nárazové změny způsobené například nedostatkem surovin nebo zvýšenou poptávkou. Důsledkem inflace je pak oslabení kupní síly, tedy reálné hodnoty peněz.



Graf 1: Míra inflace za posledních 24 let (vlastní zpracování dle: csu.gov.cz, 2025)

Výše inflace vychází z měření čistých cenových změn uvedených ve spotřebitelském koši. Indexy vybraného spotřebitelského koše porovnávají úroveň cen určeného zboží a služeb ve dvou srovnatelných obdobích. Váha daného zboží nebo služby odpovídá podílu na celkové spotřebě domácnosti. (Škvára 2016)

1.1.2 Úrok, úroková sazba a úročení

Úrok

Tento pojem vyjadřuje cenu peněz. Úrok můžeme chápat ze dvou pohledů – z pohledu dlužníka a z pohledu věřitele. Pro věřitele, tedy toho, kdo peníze půjčil, je to částka, kterou obdrží navíc k půjčené sumě jako odměnu za poskytnutí finančních prostředků. Příkladem může být spořicí účet. Z pohledu dlužníka se jedná o částku, kterou musí uhradit za zapůjčené peníze. Typickým příkladem je hypotéka nebo úvěr. (Nováková, 2011)

Úroková sazba (úroková míra)

Úroková sazba, známá také jako úroková míra, představuje procentní vyjádření poměru úroku k původně půjčené částce. Při výpočtech se vždy používá úroková míra, protože je nutné úrokovou sazbu nejprve převést na desetinné číslo dělením 100. (Nováková, 2011)

Úroková období

Úroková sazba je vždy stanovena pro konkrétní časové období, ke kterému se úrok počítá. Toto období určuje, jak často se úroky připisují u vkladů, nebo jaká částka úroků se připočítává k úvěru za dané časové rozpětí. V tabulce níže je uvedeno, jak rozdílné hodnoty můžeme očekávat na konci roku při různé četnosti úročení. Je tedy patrné, že doba úročení je velmi významným faktorem při finančních transakcích. (Černohorský, 2020, s. 203)

Tabulka 2: Vysvětlení časových období úročení (vlastní tvorba)

Úroková sazba	Zkratka	Význam	Četnost připisování
Roční	p.a.	per annum	1x ročně
Půlroční	p.s.	per semestre	2x ročně
Čtvrtletní	p.q.	per quartale	4x ročně
Měsíční	p.m.	per mensem	12x ročně
Denně	p.d.	per diem	365x ročně

Úroky v případě vypůjčení peněz

V případě, že bychom si chtěli od banky vypůjčit 1 000 000 Kč na 1 rok a úroková sazba by byla 5 %. By výsledné placené úroky na konci roku vypadali následovně.

Tabulka 3: Příklady při odlišné četnosti jednoduchého úročení během 1 roku (Černohorský, 2020, s.203)

Četnost úročení	Výpočet úroku	Přepočtená úroková sazba	Suma úroku na konci roku
p.a.	$1000000 * 0,05$	5 %	50 000 Kč
p.s.	$1000000 * 0,05 * 2$	10 %	100 000 Kč
p.q.	$1000000 * 0,05 * 4$	20 %	200 000 Kč
p.m.	$1000000 * 0,05 * 12$	60 %	600 000 Kč
p.d.	$1000000 * 0,05 * 365$	1825 %	18 250 000 Kč

Jednoduché úročení

Jednoduché úročení znamená, že úroky se vždy počítají ze základní částky vložené na počátku období. Toto období bývá zpravidla jeden rok, ale může být i kratší. Pokud například vložíme 100 000 Kč do produktu, kde se aplikuje princip jednoduché úročení s úrokovou sazbou 3 % p.a., inkasovali bychom každý rok pouze úroky z původní částky 100 000 Kč, tedy 3 000 Kč – za předpokladu, že bychom nevrátili další prostředky.

Jednoduché úročení dále rozdělujeme do dvou situací podle toho, kdy se úroky připisují – na předlůhnutí a polhůhnutí. Pokud jsou úroky připisovány na začátku období, jedná se o úročení předlůhnutí. Pokud se připisují na konci období, jde o úročení polhůhnutí. (Černohorský, 2020)

Vzorec jednoduchého úročení kdy:

$$K_n = K_0 * (1 + i * n)$$

K_n Částka po určitém období úročení

K_0 Výchozí částka

i Úroková míra (převedena na desetinné číslo)

n Délka úrokového období v letech (jako celé číslo)

$$K_3 = 100\,000 * (1 + 0,03 * 3) = 109\,000 \text{ Kč}$$

Složené úročení

Na rozdíl od jednoduchého úročení se u složeného úročení úročí nejen výchozí částka, ale taky i připsané úroky. Tento jev je často označován jako „úroky z úroků“. (Černožský, 2020, s. 208) Roční výnos při použití složeného úročení se nazývá efektivní výnos. (Syrůvka, 2020)

Pokud na spořicí účet vložíme 100 000 Kč s úrokovou sazbou 3 % p.a. vklad po třech letech bude vypadat následovně.

Po doplnění do vzorce $K_n = K_0 * (1 + i)^n$ kde:

K_n Částka po určitém období úročení

K_0 Výchozí částka

i Úroková míra (převedená na desetinné číslo)

n Délka úrokového období v letech (jako celé číslo)

$$K_3 = 100\,000 * (1 + 0,03)^3 = 109\,272,7\text{Kč}$$

V tabulkách níže můžeme vidět porovnání, jak se připisují úroky při vložení prostředků díky jednoduchému a složenému úročení. Při počátečním vkladu 100 000 Kč s úrokovou sazbou 5 % p.a. na období 3 let:

Jednoduché úročení:

Tabulka 4: Způsob připisování úroku při jednoduchém úročení (vlastní zpracování)

Počet let	Vklad na počátku období	Připsané úroky na konci období	Částka po připsání úroků	Výnos
1	100 000	5 000	105 000	
2	100 000	5 000	110 000	
3	100 000	5 000	115 000	15 000

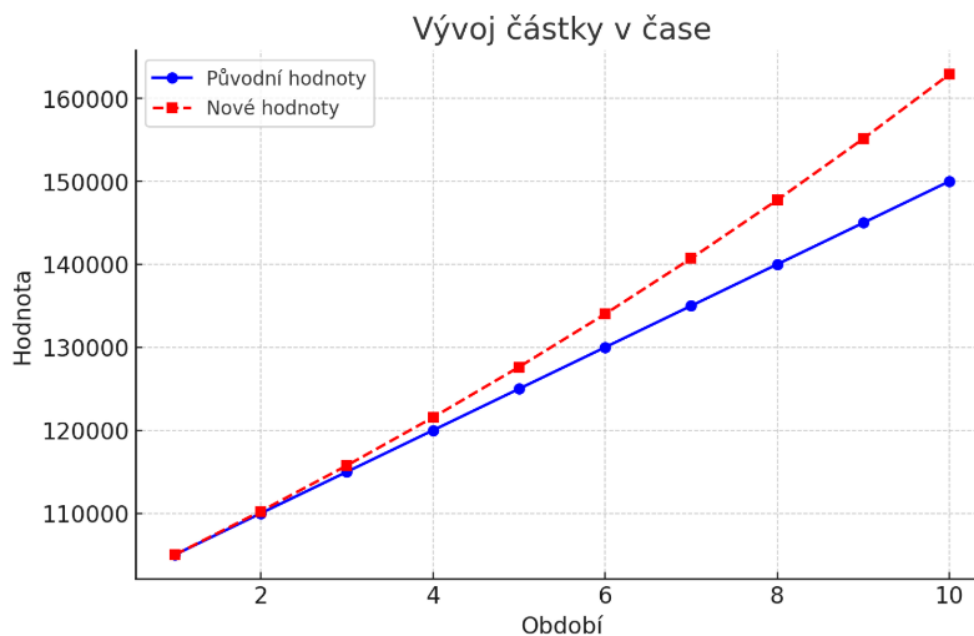
Složené úročení:

Tabulka 5: Způsob připisování úroku při jednoduchém úročení (vlastní zpracování)

Počet let	Vklad na počátku období	Připsané úroky na konci období	Částka po připsání úroků	Výnos
1	100 000	5 000	105 000	
2	105 000	5 250	110 250	
3	110250	5512,5	115762,5	15762,5

Na základě těchto výpočtů jsme díky složenému úročení získali o 762,5 Kč více než při použití jednoduchého úročení. Tento rozdíl je způsoben dříve zmíněným efektem „úroky z úroků“.

Na následujícím grafu je znázorněn vývoj 100 000 Kč při jednoduchém úročení, kdy křivka roste lineárně, a křivka složeného úročení, která vykazuje exponenciální růst zapříčiněná připsáním úroků z minulých období.



Graf 2: Porovnání jednoduchého a složeného úročení (Vlastní zpracování)

1.1.3 RPSN

Mnoho lidí si myslí, že jediným způsobem, jak zjistit, jak je úvěr drahý, je měřit ho podle úroků nebo poplatků. To ale není úplně pravda. Často se můžeme setkat se zkratkou RPSN tzv. *roční procentní sazba nákladů*. Ta udává, jak je poskytnutý úvěr skutečně drahý. RPSN zahrnuje nejen úroky, ale i veškeré poplatky. Proto nezáleží na tom, zda je úvěr nabízen s vysokým úrokem a bez poplatků, nebo s nízkým úrokem a vysokými poplatky. Všechny možné kombinace nákladů se promítnou do výsledné hodnoty RPSN. Znalost výše RPSN je tedy lepším ukazatelem „výhodnosti“ úvěru pro následné porovnání mezi různými nabídkami. (Srový, 2020)

Momentálně je to jediný indikátor týkající se skutečné nákladovosti úvěru. S RPSN se počítá za předpokladu, že bude spotřebitelský úvěr trvat předem určenou dobu a spotřebitel bude řádně plnit povinnosti s úvěrem spojené. (Nováková, 2011)

Výpočet RPSN

Roční procentní sazba nákladů (RPSN) se určuje pomocí rovnici, která na roční bázi porovnává celkovou současnou hodnotu poskytnutých prostředků s celkovou současnou hodnotou splátek a souvisejících poplatků. (mfcz.cz,2019)

$$\sum_{k=1}^m C_k (1 + X)^{-t_k} = \sum_{l=0}^{m'} D_l (1 + X)^{-s_l} \quad (1)$$

X...hodnota RPSN

m...počet celkových jednotlivých čerpání úvěru

k...pořadové číslo konkrétního čerpání

C_k ...částka odpovídající k-tému čerpání

t_k ...udává časový rozdíl mezi prvním čerpáním každým dalším čerpáním, platí $t_1=0$

m' ...označuje číslo poslední splátky nebo platby poplatků

l ... je číslo splátky nebo platby poplatků

D_1 ...výše splátky nebo platby poplatků

s_1 ...je časový rozdíl mezi datem prvního čerpání a datem každé splátky či poplatku

1.1.4 Výběrová kritéria při investování

V případě, kdy uvažujeme o tom, kam vložíme své peníze se musíme zaměřit na čtyři hlavní kritéria a to:

Očekávaný výnos – zhodnocení, které jde z investice získat

Riziko – jistota obdržení očekávaného výnosu

Investiční horizont – za jak dlouho obdržíme výnos

Likvidita – doba, za kterou jsme schopni přeměnit aktivum na peníze

V případě, kdy cílíme na vyšší výnos, musíme přijmout skutečnost, že se nám také zvýší míra rizika. Riziko můžeme rozložit do delšího časového horizontu, čímž ho snížíme, nebo obojí kombinovat. Naopak, čím bezpečnější aktivum preferujeme, tím se nám snižuje možný očekávaný výnos, pokud neinvestujeme na delší časové období s využitím kumulativního efektu, který nám může přinést zajímavější zisky. Je tedy zřejmé, co investora čeká, když očekává výnosy co nejdříve. (Srový, 2020)

1.1.5 Reálný a nominální výnos

Jak Srový a Tyl (2020) ve své publikaci popisují, většina investorů neinvestuje pouze kvůli tomu, aby se kochali pohledem na vysokou částku, která se jim připíše na bankovní účet. Důležité je, co si z investovaných peněz mohou následně koupit. Vždy se však náš výnos nebo využití výnosu na koupi čehokoliv váže na inflaci.

Nominální výnos můžeme charakterizovat jako ukazatel výnosu, který nezohledňuje vliv inflace. To vede k jejich snadné dohledatelnosti, ale zároveň k jistému omezení jejich informační hodnoty. (Rejnuš, 2024)

Na rozdíl od nominálního výnosu získáme reálný výnos tak, že od nominálního výnosu (%) odečteme míru inflace (%). (Srový, 2020) Tento výnos stanovuje, jaký bude reálný růst našich úspor a o kolik více služeb či věcí si za ně můžeme koupit oproti například minulému roku. (petrlinhardtfinance.cz, 2020)

Můžeme si připomenout rok 2022, kdy inflace atkovala dvouciferné hodnoty, zatímco úrokové sazby na spořicíh účtech se pohybovaly v rozmezí 1,3–3 % p.a. V tomto období se reálné výnosy spořicíh účtů pohybovaly v mínusu, a ukládat zde peníze za účelem zisku se tedy příliš nevyplatilo. (zpravy.kurzy.cz, 2022)

1.1.6 Likvidita a investiční horizont

Likvidita bývá často zaměňována s investičním horizontem, zejména mezi lidmi, kteří se v investicích příliš neorientují. Pokud si vybereme jako aktivum jednotlivou akcií, jedná se ve většině případů o velmi likvidní aktivum. Akcie se dají prodat během několika sekund či minut. Zatímco investiční horizont při investování a držení akcií je většinou několik let.

Na druhou stranu aktiva, jako například nemovitosti, jsou obecně velmi nelikvidní. To je dáno tím, že prodej nemovitosti a zpeněžení této investice může trvat i několik měsíců, nebo může být dokonce neprodejná. V této souvislosti hovoříme o tzv. riziku likvidity. (Srový, 2020)

1.1.7 Riziko

Riziko a nejistota nás provázejí celý život, ať se děje cokoliv. Jsou nedílnou součástí při vybírání a vyhodnocování výhodnosti naší investice. Společně s výnosem a likviditou tvoří tzv. investiční trojúhelník.

Srový a Tyl (2020) srozumitelně přirovnali riziko při investování k jízdě autem. Většinou nechceme, abychom se při jízdě autem příliš zdržovali, pokud nejedeme autem pro zábavu; chceme se tedy dostat z bodu A do bodu B co nejrychleji. Tím, že pojedeme rychleji, se dostaneme do cíle dříve. Podobně je tomu i při investování – auto i investice jsou prostředky, jak se dostat ke svému cíli.

Jenže je tady i druhá strana mince. Když pojedeme 130 km/h, čas jízdy se nám výrazně zkrátí oproti jízdě rychlostí 50 km/h. Ale s vyšší rychlostí roste riziko, že rychlejší styl jízdy nezvládneme, což může výrazně snížit naše šance na úspěšný cíl. Pokud si vybereme dálnici místo klikaté horské cesty a pojedeme 130 km/h, naše šance na úspěšný dojezd se výrazně zvyšují. (Srový a Tyl, 2020)

Obdobně je tomu i při investování. Pokud budeme chtít dosáhnout vysokých výnosů příliš rychle, budeme muset přijmout fakt, že podstupujeme větší riziko. Musíme tedy dodržovat bezpečnou rychlost, a s velkou pravděpodobností dosáhneme svých cílů. (Syrový, 2020)

Druhů rizik při investování je mnoho. Krytí proti těmto rizikům je různorodé a měří se odlišně. Při investování je tedy velmi důležité si uvědomit, co nám při dané investici hrozí. Můžeme si uvést například tyto:

Dříve jsem zmiňoval **riziko likvidity**, tedy neschopnost přeměnit aktivum na peníze.

Inflační riziko – Toto riziko je spojeno s možností růstu inflace, která ovlivní celkovou cenovou hladinu a negativně tak ovlivní skutečný výnos investice. Pokud je inflace příliš vysoká, může nastat situace, kdy budou reálné výnosy velmi nízké nebo dokonce záporné. Tento druh rizika patří mezi tržní rizika, a tím pádem se před ním nelze bránit pomocí diverzifikace. (Rejnuš, 2024)

Měnové riziko – Tento typ rizika vzniká v okamžiku, kdy investor investuje do aktiva v cizí měně, která se liší od jeho domácí měny. Konkrétně jde o situaci, kdy hodnota této cizí měny klesá (depreciuje) vůči měně domácí. Pro zmírnění tohoto rizika lze využít nástroje měnového trhu, jako jsou futures, forwardy, opce nebo swapy. (Fabozzi, 2015)

1.1.8 Řízení osobních příjmů a výdajů

Sledování příjmů a výdajů je základem pro vedení osobního rozpočtu. Jde o plánování financí tak, aby výše výdajů nepřekročila výši příjmů. To se nám může stát v případě neočekávaného výpadku příjmů, například z dlouhodobých zdravotních problémů. Proto, aby lidé předešli těmto následkům a nebyli neschopní pokrýt své náklady, slouží rezervy, které by si měli tvořit ze svého příjmu. Rezerva nebývá přepočítávána na peněžní hodnotu, ale na časové období, které je finanční rezerva schopna pokrýt v těžkých časech. Mezi nejčastěji tvořené finanční rezervy patří rezerva na pokrytí 3 měsíců, 6 měsíců a 12 měsíců. (Kubátová, 2015)

1.2 Cenová gramotnost

Vědět, jak funguje tvorba cen a cenový systém, je základem finanční gramotnosti jako takové. Tuto část označujeme jako cenovou gramotnost. Tato dovednost se mimo jiné zaměřuje hlavně na problematiku cen a inflace, které spolu s dalšími makroekonomickými

a mikroekonomickými ukazateli a veličinami tvoří důležitou součást cenové gramotnosti. Pro pochopení ekonomických principů je tato dovednost nezbytná. Proto je cenová gramotnost považována za základ finanční gramotnosti. (Škvára, 2016, s. 59)

1.2.1 Cena

Dříve než se podíváme na pojem cena, je nutné si vysvětlit, co je to trh. Jde o ekonomický prostor, kde lidé nebo firmy mezi sebou vyměňují zboží, peníze nebo služby. Je to místo, kde se setkává nabídka (někdo něco prodává) a poptávka (někdo chce něco koupit). V praxi existují různé druhy trhu, jako například trh finanční, trh služeb, trh statků a trh práce. Hlavním účelem trhu je výměna, což vede ke tvorbě ceny. (Škvára, 2011)

Cena vyjadřuje, kolik peněžní hodnoty má produkt nebo služba pro zákazníka. Cena má vliv na to, jak moc je o produkt nebo službu zájem, tedy jaká je poptávka. Prodejem pak přináší příjem. V dlouhodobém horizontu by měla cena prodávaného zboží zajistit návratnost investic, které do podnikání byly vloženy, a vytvořit dostatečný zisk, který pokryje vynaložené náklady na podnikání, vývoj nebo výrobu produktu či služby. (Balabán, 2009)

1.3 Informační gramotnost

Informační gramotnost se vymezuje jako schopnost a znalost člověka přijímat, chápat, případně vyhodnocovat informace z hlediska jejich hodnověrnosti, účelovosti a reálné informační hodnoty. (Nováková, 2011, s. 85)

V dnešním moderním světě se čím dál častěji stávají hlavním zdrojem informací internetové příspěvky v různých formátech a v obrovském množství. Proto je nezbytné umět se orientovat a mít přehled o tom, co se doopravdy děje. Jde nejen o schopnost hledat relevantní zdroje informací, ale také o dovednost posoudit jejich pravdivost. Lidé, kteří nemají přehled o aktuálním dění, nemají šanci rozeznat klamné nebo zavádějící informace či nabídky. Jsou tak často terčem podvodů. Pokud někdo obdrží nabídku a ví, že není v daném oboru dostatečně informován, je lepší se v takové situaci obrátit na někoho, kdo je v tomto oboru vzdělanější.

1.4 Právní gramotnost

Jak ve své knize uvádí Nováková a Sobotka lze právní gramotnost chápat jako „*souhrnem znalostí a informací z oblasti platného práva, které by měl spotřebitel mít, aby byl schopen účinně prosazovat svá práva, patřičně plnit své povinnosti a kvalifikovaně se v této pozici rozhodovat.*“ (Nováková, 2011, s. 328)

S právní gramotností se setkáváme v běžném životě a hraje klíčovou roli. Situace, kdy můžeme naši právní gramotnost využít jsou například:

Právo v pracovních vztazích-uzavírání pracovních smluv, znalosti povinností ve vztahu zaměstnavatel x zaměstnanec, ochrana proti ukončení pracovního poměru

Spotřebitelské právo-zaměřuje na ochranu práv a zájmů spotřebitelů při nákupu služeb či zboží. Zajišťuje spravedlivé podmínky na trhu a zabránit zneužití ze strany obchodníků. Jde o práva reklamace zboží, odstoupit od smlouvy sjednané na dálku, povinnost obchodníků poskytovat srozumitelné a úplné informace o produktech a službách. (zakonyprolidi.cz, 2012)

Občanské právo-jde o právní odvětví, které se zabývá majetkovými poměry a osobními právy a povinnostmi fyzických a právnických osob. Hlavním cílem je regulace soukromoprávních vztahů mezi subjekty, kteří jsou si rovni. Např. práva a povinnosti v dědictví, nájemních a kupních smlouvách, ochraně osobnosti, vlastnění nemovitosti. (zakonyprolidi.cz, 2012)

Z toho tedy vyplývá, že právní gramotnost je více než nezbytná mimo jiné i k běžnému životu. Její znalost napomáhá bránit a vymáhat své práva.

1.5 Daňová gramotnost

Znalost daňové problematiky představuje důležitou část finančního vzdělání. Jedná se o souhrnnou dovednost porozumět principům daňových systémů, umět uplatnit daňové zákony v praxi a efektivně spravovat své daňové povinnosti. Tato dovednost je klíčová jak pro fyzické osoby (FO), tak i pro právnické osoby (PO) a napomáhá správně optimalizovat a odvádět daně podle právních předpisů. Konkrétně může jít o daňovou povinnost, schopnost daňové optimalizace, ale i o zveřejňování finančních výkazů firem. (Nováková, 2011)

1.6 Finanční zajištění

Zajištění sebe samotného, ale například i své rodiny, je důležitou součástí životní stability. Už od dávných let, kdy lidé vlastnili jakýkoliv majetek, se dělili do tří skupin: lidé, kteří majetek dokážou rozházet, uchovat nebo znásobit. Takhle to pokračuje až do dnešní moderní doby. (Doubková, 2016)

Produktový mix

K zajištění je možné využít mnoho nástrojů a strategií, které pomohou v období nejistoty zajistit finanční bezpečnost. Produktový mix obsahuje tři základní složky, a to spořicí produkt, pojistný produkt a investice (Škvára, 2016, s. 89).

Důvody k zabezpečení mohou být různé, např. zajištění příjmu v důchodu, zajištění pozůstalých po smrti, dlouhodobá pracovní neschopnost atd. Níže jsou uvedeny strategie, nástroje, jak finanční bezpečnosti dosáhnout.

1.6.1 Tvorba finanční rezervy

Tvorba finanční rezervy je jedním z prvních kroků, jak dosáhnout finanční bezpečnosti. Jde o akumulování peněz stranou. Tuto rezervu je ideální plnit kontinuálně ze svých měsíčních příjmů. To znamená, že si ze své výplaty budu odkládat jisté procento, které vím, že mě neohrozí a nezabrání to v pokrytí mých měsíčních výdajů. Tyto rezervy se tvoří většinou na období 3–12 měsíců, což odpovídá hodnotě 3 až 12 měsíčních platů. (Nováková, 2011)

Například pokud je měsíční příjem 40 000 Kč, měl by mít odloženo 120 000–480 000 Kč. Záleží ovšem na určeném období a měsíčním rozpočtu.

Rezervu by mělo tvořit co nejlikvidnější aktivum, tedy takové, abych měl peníze ihned po ruce v případě potřeby a nebyl odkázaný na dobu splatnosti investice. Ideálně se tvoří na spořicí účet s vyšším úrokem. Tyto rezervy nejsou primárně určeny k zhodnocování. (Nováková, 2011)

1.6.2 Investování

Zajistit se na budoucnost i na nečekané situace se dá i pomocí investování a investičních nástrojů. Důležité je říct, že investovat bychom měli jen tu část rozpočtu, kterou víme, že v nejbližších obdobích nebudeme potřebovat.

Aktivní investování

Jedná se o přístup, kdy aktivně nakupujeme a prodáváme investiční instrumenty (produkty) a portfolio v průběhu času různě obměňujeme s ohledem na aktuální situaci v daném odvětví nebo na celkovém trhu. Četnost nákupů a prodejů se může pohybovat i v řádech hodin či dnů. (Srový,2020)

Tato strategie má za cíl překonávat průměrnou výkonnost trhu prostřednictvím častých operací. Tento aktivní přístup však zahrnuje komplexní analýzu tržních dat a vyžaduje odbornou znalost pro určování vhodných aktiv na základě konkrétních kritérií (xtb.com, 2024), jako je jejich finanční zdraví, růstový potenciál, konkurenční výhoda nebo to, že jsou na trhu podhodnocené. (Louženský, 2022)

Pasivní investování

Zatímco pasivní investování zastává opačný přístup. Jde o “běh na dlouhou trať” nebo také známé pod strategií “BUY and HOLD” a je spojeno s různými přístupy a myšlenkovými nastaveními, které ovlivňují rozhodnutí o držení daného aktiva.

Na rozdíl od aktivního investování vlastně stačí jenom sledovat daný index a nakupovat nebo prodávat podle něj. Není tedy nutný žádný analytik nebo manažer, který by sledoval vývoj trhu a reagoval na něj. Jde tedy o levnější přístup než aktivní investování, i v případě vstupních poplatků nebo poplatků za samotnou správu podílového fondu. (Srový, 2020)

Diverzifikace

Investování do různých aktiv je strategií, která snižuje celkové riziko portfolia. Jak říká staré přísloví: „Nesázejte vše na jednu kartu“, platí tento princip také při investování. Protože každá investice nese určitou míru rizika, je rozumná diverzifikace zásadní. (xtb.com ©2025) Diverzifikace spočívá v rozložení investic mezi různá aktiva s cílem přenést riziko možné ztráty. Pokud jedna část portfolia vykáže nižší výnos nebo ztrátu, jiná část by to měla

kompenzovat vyšším zhodnocením. Klíčovým faktorem pro efektivitu tohoto přístupu je výběr aktiv, jejichž hodnotový vývoj není vzájemně propojen. (Nývltová, 2010, s. 52)

Pro diverzifikaci nemusíme používat pouze odlišné produkty, abychom rozprostřeli riziko. Můžeme použít také metodu Dollar-cost averaging neboli průměrování nákladů, která vyžaduje pravidelné nákupy. Tato metoda pomáhá zmírnit dopady cenových výkyvů, jelikož nedokážeme odhadnout volatilitu trhu, je to ideální způsob, jak tomuto předejít. Je třeba si ale uvědomit, že tento způsob přináší zvýšené výdaje na poplatky kvůli opakovaným platbám. Jak uvádí Statman (2017) ve své publikaci, kde popisuje, že tento princip funguje pouze při stanovení přísných pravidel před začátkem této investiční strategie, které by nemělo být v budoucnu nijak ovlivněno například změnou úrokových sazeb či růstem ceny aktiva.

Finanční investice

Dluhopis

Dluhopisy, známé také jako obligace, nejčastěji vydávají státní instituce nebo velké podniky. Emitent vyplácí dohodnutý úrok a po splatnosti vrací investovanou částku. Dříve byly považovány za stabilní investici, avšak v posledních letech zaznamenaly výrazné ztráty. Trh s dluhopisy je rozsáhlý, zejména kvůli deficitnímu financování vlád, a neustále se vyvíjí díky inovacím finančních produktů. (Revenda, Mandel, 2014, s. 169)

Akcie

Akcie je střednědobý až dlouhodobý majetkový cenný papír obchodovaný na kapitálovém trhu (Hrvoňová, 2015, s. 306). Oproti dluhopisům jsou rizikovější, protože nezaručují výnos a jejich držitel nese podnikatelská rizika jako spolumajitel společnosti (Šoba a Širůček, 2017, s.265).

Pokud valná hromada schválí rozdělení zisku, akcionáři mají nárok na dividendu, obvykle vyplácenou v penězích. Její výše a forma závisí na dividendové politice společnosti (Revenda, 2023, s. 131).

Indexová ETFs

Exchange-traded funds (ETFs) jsou burzovně obchodované fondy s vlastnostmi otevřených podílových fondů, avšak na rozdíl od nich neodkupují podíly od investorů. Tyto podíly se obchodují přímo na burze, kde jejich cenu neustále ovlivňuje nabídka a poptávka, zatímco u otevřených fondů se cena stanovuje až na konci dne. Správce fondu sleduje podkladový index. S ETFs lze obchodovat podobně jako s akciemi, včetně krátkých prodejů, pákových obchodů, opcí a limitních příkazů (Kráľ, 2016, s. 290).

Klíčovou výhodou této investice je diverzifikace. Místo nákupu akcií jediné firmy investor získává podíl ve společnosti, která ve svém portfoliu drží akcie několika podniků z různých odvětví (Stráník, 2020).

Nemovitostní fondy

Investovat do nemovitosti se dá i způsobem, kdy nebudeme nakupovat nemovitosti fyzicky, ale prostřednictvím např. nemovitostních fondů. Jak uvádí Reico (2022), „*Nemovitostní fond je speciální fond dle zákona o kolektivním investování, který shromažďuje peněžní prostředky od veřejnosti/podílníků a tyto prostředky investuje dle své investiční strategie do kvalitních nemovitostí nebo nemovitostních společností.*“ Tento typ investice je vhodný i pro investory s omezenými finančními prostředky nebo pro ty, kteří se z různých důvodů nechtějí zavázat k nákupu fyzických nemovitostí. V České republice takto působí např. společnost Atris a.s., která investuje do nemovitostí pomocí fondů a vkladů investorů. Investovat do těchto fondů je možné již od 500 Kč (atrisinvest.cz, 2025).

Reálné investice

Nemovitosti

Investice do nemovitostí patří společně se zlatem k nejtradičnějším způsobům investování. Existují různé strategie, jak s vlastněním nemovitosti zacházet a jakým způsobem do nich investovat. Stále nejčastějším způsobem je však zajištění na budoucnost pomocí pasivního příjmu, tedy nákup nemovitosti, někdy s potřebnou rekonstrukcí, a následný pronájem.

Zlato

Zlato je vnímáno jako bezpečná investice, kterou investoři využívají především k ochraně majetku před znehodnocením, zatímco spekulace na růst jeho ceny hraje spíše doplňkovou roli. Mezi hlavní výhody patří nízká korelace s akciovými trhy a malá závislost na

hospodářských cyklech. (Jílek, 2013) Investovat do zlata lze buď nákupem fyzického kovu (cihly, slitky, mince), nebo obchodováním na finančních trzích (ETF, deriváty).

1.6.3 Pojištění

Pojištění je další efektivní způsob, jak se chránit před životními riziky z různých nahodilých důsledků. Je důležité pochopit, že pojištěním nelze ovlivnit ani zcela zamezit výskyt rizika, pouze jeho pojištěním snižujeme nebo eliminujeme jeho dopad. (Černohorský, 2020)

Pojištění lze rozdělit do několika skupin podle různých kritérií, a to:

Podle právního hlediska:

Zákonné pojištění – v tomto pojištění je povinnost sjednání přímo ze zákona. Zde se neuzavírá žádná pojistná smlouva, ale zároveň jsou stanoveny termíny, kdy se má pojistné platit. Toto pojištění se vztahuje na zaměstnavatele, stát, OSVČ (např. sociální a zdravotní pojištění). (Nováková, 2011)

Smluvní pojištění – v tomto případě musí být sepsána smlouva mezi pojištěným (ten koho pojištění kryje a pojistitelem (ten kdo smlouvu sjednával). Toto pojištění se dále dělí na:

Povinné – kdy je povinnost sjednání opět daná zákonem. Zde si může pojištěný sám vybrat pojišťovnu, která mu povinné pojištění sjedná (např. povinné ručení osobních vozidel (POV), pojištění profesní odpovědnosti (architekti, účetní, lékaři).

Dobrovolné – jedná se o pojištění, jehož sjednání je zcela na vůli pojištěného. (Nováková, 2011)

Podle způsobu výplaty pojistného plnění:

Obnosové – jde o pojištění, kde je předem sjednaná pojistná částka, která se často nazývá pojištění na pojistnou částku. V případě pojistné události je celá tato částka vyplacena, bez ohledu na výši reálné škody (všechna životní pojištění např. se stanovením částky pro invaliditu, smrt). (Ducháčková, 2005, s. 47)

Škodové – jde o pojištění, které v případě pojistné události kryje skutečnou škodu, avšak maximálně do sjednaného limitu (HAV, pojištění nemovitosti, cestovní pojištění). (Nováková, 2011)

Podle předmětu krytí:

Životní – Životní pojištění zahrnuje krytí rizik ohrožujících životy lidí. V rámci těchto pojištění se uplatňují výplaty pojistných plnění v případě pojistných událostí, které se dotýkají života pojištěných osob nebo jiných osob. (Např. Rizikové životní pojištění, Rezervotvorné životní pojištění). (Ducháčková, 2005)

Neživotní – Pojistné produkty jsou zaměřeny na pojistnou ochranu v případě velmi široké škály rizik, jež mohou vyústit buď v poškození majetku, nebo ve zranění osob. Proto je také neživotní pojištění strukturováno z hlediska mnoha různých pojistných produktů. (Např. Majetkové a Odpovědnostní pojištění). (Rejnuš, 2014)

2 PROFESIONÁLNÍ SPORTOVEC

2.1 Definice profesionálního sportovce

Profesionální sport lze definovat jako vykonávání sportovní činnosti, z níž sportovec získává převážnou část svých příjmů. K označení osoby za profesionálního sportovce je proto nezbytné, aby její příjmy podléhaly daňové povinnosti. (Topinka, 1999).

Profesionální sportovec se věnuje sportovní činnosti s cílem získat finanční odměnu nebo jiného prospěch, a na rozdíl od rekreačních sportovců se nezapojuje do neorganizovaných nebo spontánních volnočasových aktivit. (Sluka, 2007)

Sekot (2008, s.171) zdůrazňuje, že profesionální sportovci se v mnoha ohledech odlišují od běžné populace, zejména vyššími příjmy. Jejich kariéra je však často kratší, protože na rozdíl od jiných povolání nemohou pokračovat ve své činnosti až do vyššího věku.

2.2 Charakteristika finanční situace sportovců

Je všeobecně známo, že profesionální sportovci vydělávají často mnohem více peněz, než je běžný průměrný plat. Jejich příjmy se však neskládají pouze z peněz, které dostávají od svých klubů nebo z výher v závodech, turnajích či zápasech. Významnou část jejich příjmů mohou tvořit také peníze z reklamních kampaní a sponzorských smluv. Je běžnou praxí, že velké společnosti zaměřené na sportovní oblečení, výživu nebo kosmetické produkty si vybírají známé sportovce jako tváře svých reklamních kampaní, a to jak v České republice, tak v zahraničí. Je však třeba mít na paměti, že zveřejňované příjmy sportovců nezohledňují jejich výdaje související s kariérou ani povinné daňové odvody. I po odečtení těchto nákladů však často zůstávají jejich příjmy nadprůměrné.

Mezi špičku nejlépe placených sportovců patří zejména fotbalisté, hokejisté, tenisté a v neposlední řadě basketbalisté, jejichž roční výdělky se pohybují v řádech stovek milionů korun českých. Náš nejlépe placený Čech je podle Forbes hokejista David Pastrňák, kterému vyplácí 310 milionů korun českých. Americký žebříček Forbes nejlépe placených světových sportovců udává hodnoty v rozmezí 100–260 milionů dolarů. Na první příčce je portugalský fotbalista Cristiano Ronaldo, který si po přestupu do Al Nassr, tedy týmu, který se nachází v Saudské Arábii, připisuje částku 260 milionů dolarů. (forbes.cz, 2024)

2.3 Rizika spojená s nedostatečnou finanční gramotností

Bertl (2017) poukazuje na to, že lidé s nedostatečnými finančními znalostmi by se měli vzdělávat i v pozdějším věku. Rostoucí dluhy totiž často vedou k dalším negativním důsledkům, jako je konzumace alkoholu či užívání jiných návykových látek ve snaze uniknout problémům. Hledání rychlých způsobů získání financí pak může vyústit například v patologické hráčství, které se na první pohled může jevit jako snadná cesta k řešení finanční tísně.

Jak ve svém odborném článku upozorňuje Curington (2020), finanční gramotnost je pro sportovce klíčová, jelikož často disponují vysokými příjmy. Na rozdíl od běžné populace, kde je problémové hráčství často spojeno s nedostatkem financí, u sportovců může být důvodem právě jejich finanční nadbytek a přesvědčení, že si sázení mohou dovolit. Obzvláště rizikové je sportovní sázení, které láká i mladé sportovce na začátku kariéry. Ti často nepřemýšlejí o finanční budoucnosti, což je může vést k nezodpovědnému nakládání s penězi a případně i k rozvoji závislosti.

Podle Brabce (2016, s.6) platí, že pokud jedinec postrádá finanční gramotnost, stává se snadným cílem pro ty, kdo finančním záležitostem rozumějí. Cílem finančního vzdělávání by proto mělo být naučit člověka znalostmi a dovednostmi, které mu umožní se v oblasti financí odpovědně orientovat.

3 SPECIFICKÉ OBLASTI FINANČNÍ GRAMOTNOSTI PRO PROFESIONÁLNÍ SPORTOVCE

3.1 Řízení financí

Řízení a plánování financí se až tak jinak neliší od jakéhokoliv jiného plánování. Jak Kalátová (2021, s.21) ve své publikaci přirovnává finanční plánování k plánování víkendového výletu mimo svůj domov. Je potřeba si jasně definovat svůj cíl cesty, tedy v našem případě zajištění po konci profesionální sportovní kariéry. Musíme si dopředu naplánovat způsob dopravy, v kolik vyrazíme, ubytování. Rozvrhnout si chronologicky místa, která máme v plánu navštívit. Připravit se na náhlé situace, které se nám mohou přihodit, nebo rozpočet, který můžeme utratit. Určitě tohle každý z nás jednou zažil a musel tohle řešit, a přitom jde jenom o plánování krátkodobého výletu.

Málo kdo si dokáže představit, jaké to musí být, když se takhle připravujete na daný okamžik, o kterém víte, že jednou musí přijít. Tak jako konec profesionální kariéry u sportovců, kteří od svého raného věku vykonávají danou aktivitu neustále dokola. Častokrát kvůli sportovnímu časovému zatížení nedokončí ani středoškolské vzdělání. Tudíž se jejich možnost uplatnění po své kariéře ještě snižuje.

Pro zajištění kvalitního řízení financí je důležité si umět sestavit svůj měsíční rozpočet. Ten slouží jako finanční report, který se zaměřuje na vývoj financí do budoucna. Jeho sestavení pomáhá sledovat a kontrolovat příjmy a výdaje, tak aby odpovídaly námi stanoveným finančním plánům. (Gitman, Joehnk a Billingsley, 2014, s. 42)

3.2 Zajištění příjmu a krytí rizik

3.2.1 Zajištění příjmu pomocí finanční rezervy

Pro zajištění výpadku příjmu nebo při hledání nového zdroje bychom měli využít námi tvořenou finanční rezervou, která by nám zajistila dostatečný zdroj příjmu na pokrytí nákladů na potřebnou dobu, tedy v případě, pokud jsme si ji správně nastavili. S dostatečnou rezervou máme jistotu, že naše výdaje budou pokryty a při hledání nové pracovní příležitosti budeme mít větší volnost a prostor pro rozhodnutí, kterým směrem se chceme vydat. (bcas.cz, 2025)

vzniku zdravotního rizika je u profesionálních sportovců vyšší než u běžných aktivit. Celkově je sportování spojováno s rizikem zranění, ale často k těmto zraněním dochází i bez vlastního zavinění a v nečekaných situacích. Pro profesionální sportovce však mohou mít tato zranění závažné následky, protože ohrožují jejich hlavní zdroj příjmu, který závisí na jejich fyzické kondici. Proto je důležité chránit se proti těmto rizikům, jak zdravotním, tak i riziku výpadku příjmu. Možnosti ochrany zahrnují smlouvy mezi sportovcem a týmem nebo klubem a dobře nastavené soukromé pojištění.

Pilný (2007) poukazuje na častá zranění, která vedou k postupnému zhoršení fyzické výkonnosti. V určitém bodě tak sport může pro sportovce představovat i zdravotní riziko.

Komplexní pojištění

Ke zraněním a nehodám při sportování může dojít kdykoliv, bez ohledu na to, zda se sportem živíte profesionálně, nebo ho provozujete jen pro radost ve volném čase. Komplexní pojištění profesionálních sportovců je klíčové pro ochranu jejich zdraví, příjmů a kariéry. Vzhledem k vysokému riziku úrazů a specifickým potřebám sportovců je nezbytné, aby pojištění bylo pečlivě přizpůsobeno individuálním okolnostem. (Motáček, 2024)

Při vyřizování pojištění je zásadní vyplnit, že se jedná o profesionálního sportovce. Je důležité rozlišit pojmy rekreační a profesionální sportovec, protože každá pojišťovna nabízí jiné podmínky. Dále je třeba zmínit, že různé sporty spadají do různých skupin rizikovosti, což může ovlivnit výluky a případné plnění.

Sportovci, kteří vykonávají výkony za konkrétní klub, často řeší pojištění prostřednictvím svého zaměstnaneckého poměru. Naopak sportovci, zejména ti, kteří se věnují individuálním disciplínám a působí jako OSVČ, si vybírají pojištění šité na míru jejich specifické činnosti. Zohledňují se přitom jejich osobní potřeby a charakter vykonávaného sportu. (Podoba, 2012)

Nicméně sportovci, kteří sport vykonávají jako OSVČ, se často zaměřují pouze na pojištění náhrady příjmu v případě úrazu, ale zapomínají na pojištění pracovní neschopnosti, které je klíčové, pokud se sportem živí.

3.3 Finanční plánování

Plánování je přirozenou součástí lidského života, až už se jedná o založení rodiny plánování rodiny, či v našem případě připravení se na konec kariéry. Abychom naše cíle dokázali realizovat, musíme si první promyslet kroky podle kterých dosáhneme našich cílů.

Finanční plán

Základem finančního plánování je mít jasně definovaný cíl např. u sportovců tedy konec kariéry. Následuje tedy proces rozvržení prostředků potřebných k jeho dosažení, analýza finanční situace a zajistit přehled příjmů a výdajů jak za měsíc, tak i rok. Důležitým poznatkem je, si tento cíl stanovit včas. Novotný (2005) uvádí ve své publikaci, že hlavním smyslem finančního plánování najít co nejefektivnější způsob, jak financovat své cíle. Dalším důležitým prvkem je také stanovení časového rámce, který určuje naléhavý a realistický daný cíl je.

3.4 Role finančních poradců

Vzhledem k náročnosti finančního plánování je pro sportovce výhodné spolupracovat s odborníky na správu majetku. Díky časovému vytížení, intenzitě životního stylu a častokrát nedostatečnému vzdělání v oblasti financí mohou být sportovci často ztraceni. Jak jsem již dříve zmiňoval, jedná se o velmi zranitelnou skupinu ve smyslu finanční gramotnosti. Správa osobních financí bývá nejen časově náročná, ale také vyžaduje určité odborné znalosti.

Profesní správa a ochrana majetku, stejně jako chytré investice, pomáhají sportovcům jejich jmění udržet a zhodnotit. Vrcholoví sportovci jsou jednou z nejzranitelnějších skupin při správě majetku, a proto je důležité, aby měli k dispozici odborníky, kteří jim pomohou vyhnout se investičním pastem a zajistí dlouhodobou finanční stabilitu. (havelpartners.cz, 2024)

To vše dokáže zajistit kvalitní finanční poradce, pokud si sportovec najde důvěru k tomu správnému. Bohužel v dnešní době nemají finanční poradci dobrou pověst, částečně kvůli negativním zkušenostem z minulosti. Není tajemstvím, že někteří poradci i dnes využívají neznalosti klientů a nabízejí nevýhodné produkty pouze kvůli provizi. Tím pádem je pro sportovce obtížné najít důvěru a svěřit své osobní finance někomu jinému.

Avšak díky finanční neznalosti mohou nejen sportovci přicházet o nemalé peníze, když si vše zařizují sami. Je proto v jejich nejlepším zájmu najít si důvěrného, transparentního poradce, který má v plánu jednat v zájmu klienta. Sportovec, který má vedle sebe kvalitního poradce, se může plně soustředit na své výkony a kariéru, protože ví, že o jeho budoucnost bude v tomto směru postaráno.

Stručně řečeno, kvalitní finanční poradce se důkladně zajímá o klienta, jeho zázemí, cíle i možné překážky, a především mu pozorně naslouchá. (Brabec, 2016, s. 77)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 NÁVRH VÝZKUMU A CHARAKTERISTIKA DOTAZNÍKU

Výběr tohoto tématu bakalářské práce nebyl náhodný, ale vycházel z mého dlouhodobého osobního i profesního zájmu o oblasti sportu a financí. Jako člověk, který se skoro denně pohybuje v sportovním prostředí, jsem měl možnost si všímat určitých situací. I přes to, že profesionální sportovci mají během své kariéry nadprůměrnými příjmy, není výjimkou to, že se po její ukončení dostávají do finančně nestabilní situace. Častým důvodem bývá nedostatečné plánování, orientace v investičních možnostech, ale i celkově nedostatečná finanční gramotnost. Téma této bakalářské práce jsem proto vnímal jako aktuální, protože upozorňuje na skutečnost, že i úspěšná kariéra může skončit nepřipraveností na další životní etapu.

Pro realizaci tohoto výzkumu v rámci této bakalářské práce jsem jako cílovou skupinu zvolil aktivní profesionální sportovce, a to napříč různými sportovními odvětvími. Ti se ovšem museli účastnit svého sportu na nejvyšší možné úrovni v České republice. Respondenty tvořili muži i ženy, převážně ve věkové kategorii odpovídající vrcholové sportovní činnosti, a to v rozmezí 18-36let a více. Národnost respondentů jsem vymezil pouze na českou. Neoslovoval jsem tedy zahraniční sportovce vykonávající svůj sport na českém území.

4.1 Postup

Výzkumný proces byl rozčleněn do logicky navazujících kroků pro zajištění efektivity. V prvním kroku bylo klíčové definovat hlavní výzkumné cíle zaměřené na finanční gramotnost sportovců a jejich připravenost na život po ukončení aktivní sportovní kariéry. Na základě těchto cílů byl vytvořen soubor otázek mapujících finanční znalosti, schopnost plánování, vytváření rezerv a orientaci ve finančních produktech. Na tuto část navazovala tvorba dotazníku, jehož formát byl upravený pro sportovce tak, aby byly pochopitelné.

4.2 Cíl výzkumu

Hlavním cílem této výzkumné části je zmapovat finanční gramotnost, připravenost na život po sportovní kariéře a postoje k finančnímu plánování současných profesionálních sportovců pomocí metody dotazníkového šetření.

Námi získaná data jsou vyhodnocována metodami popisné statistiky. V některých případech byly zváženy také statistické testy pro odhalení rozdílů chování mezi různými skupinami sportovců např. podle věku, pohlaví, vykonávaného sportu.

Mezi vedlejší poznatky mohou patřit například využívání finančního poradenství, zkušenosti s finančním plánováním, míra investiční aktivity nebo taky preferované zdroje pro získávání relevantních informací.

4.3 Metoda výzkumu

Pro sběr dat jsem si zvolil explorační metodu a to **dotazník**. Metoda dotazníku představuje efektivní nástroj pro získání odpovědí od většího počtu respondentů během krátkého časového období. Tato metoda umožňuje shromáždit informace ve standardizované podobě a následně je zpracovávat pomocí statistických metod.

Na druhou stranu je nevýhodou to, že respondenti ne vždy dokážou tázaným otázkám správně porozumět a pochopit smysl jednotlivých otázek. Není zde možnost dodatečného dovysvětlení z důvodu, že se dotazníkové šetření provádí bez přímého kontaktu.

I přes tyto nedostatky byla výběr této metody vyhodnocen jako nejvhodnější díky své rychlosti a flexibilitě získání potřebných dat a následného vyhodnocení.

5 DOTAZNÍK

Tato kapitola obsahuje způsob, jakým byl dotazník formován a jak probíhala jeho distribuce mezi respondenty.

5.1 Návrh dotazníku

Otázky v dotazníku byly sestaveny co nejvíce srozumitelně a aby nevyžadovaly složité vysvětlení. Důraz byl kladen na jasnost formulací, aby profesionální sportovci dokázali odpovědět bez potřebných dodatečných informací. Volba otázek byla přizpůsobena cílové skupině, tak aby otázky vycházely z prostředí, se kterým mají sportovci osobní zkušenosti nebo se s nimi mohou během kariéry setkat. Tímto způsobem bylo snahou docílit zvýšení odpovědí a větší ztotožnění s tématem.

Dotazník se skládal ze zaškrťovacích otázek, otevřených otázek, výběrových otázek. Jedna otázka byla formou Likertovy škály, z důvodu že otázka neměla jednoznačnou odpověď.

Dotazník byl vytvořen pomocí online nástroje Google Forms, z důvodu vysoké popularity mezi lidmi a taky uživatelské jednoduchosti. Jeho jednoduchý a intuitivní design usnadňuje orientaci v jednotlivých částech. Vizuální stránka byla záměrně navržena tak, aby působila příjemně a nerušila respondenta. Úvodní záhlaví obsahovala obrázek s motivem přírody, která měla navodit pozitivní a klidné atmosféry při vyplňování. Byla použita barevná kombinace oranžového pozadí, bílého podkladu a černého písma.

V dotazníku bylo použito 33 otázek, které byly rozdělené do 4 sekcí. Dotazník obsahoval různorodé typy otázek, které byly záměrně sestaveny tak, aby pokryly klíčové oblasti týkající se finančního vzdělání, návyků a aktuální i budoucí finanční situace sportovců. Kompletní forma dotazníku se nachází v přílohách.

Dotazované otázky byly zvoleny tak, aby pokryly komplexně klíčové oblasti finanční gramotnosti. Jejich cílem bylo zjistit úroveň základních znalostí v oblasti financí, ale taky postoje a reálné chování v souvislosti se správou osobních financí, plánování budoucnosti a zabezpečení po konci sportovní kariéry. Díky nim bylo možné získat přehled o tom, jak dobře se sportovci orientují v určitých pojmech. Zároveň se otázky zaměřovali i na praktické aspekty jako například využívání finančních produktů, způsob rozhodování. Tyto oblasti otázek nám pomohli zjistit finanční znalosti a připravenost sportovců na konec kariéry.

5.2 Distribuce dotazníku

Dotazník byl dostupný výhradně v online podobě. Jeho distribuce probíhala cíleně. Odkaz byl zasílán prostřednictvím soukromých zpráv na platformě Instagram konkrétním, předem vybraným sportovcům s žádostí o vyplnění. Pro urychlení sběru dat jsem zvolil také cestu kontaktování vedení vybraných sportovních klubů, kterým jsem zaslal dotazník e-mailem. E-mail obsahoval prosbu o sdílení dotazníku mezi své sportovce a následné vyplnění.

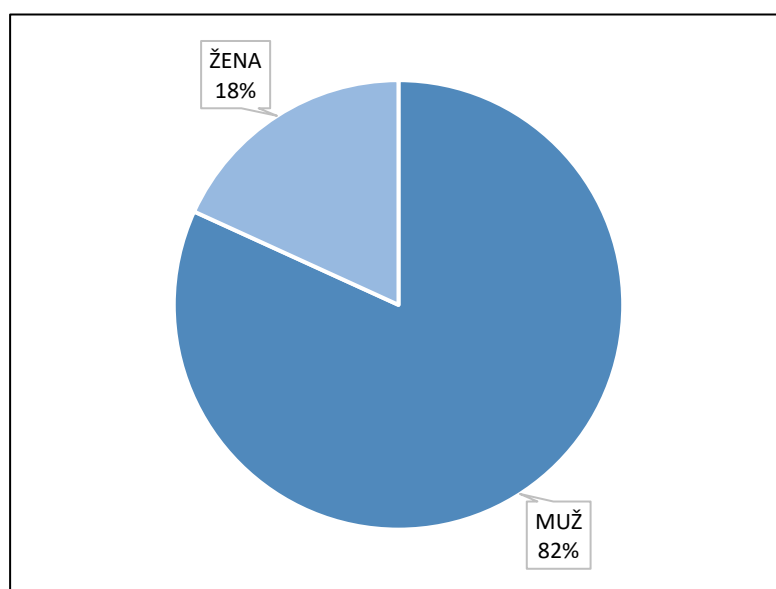
6 ANALÝZA SBĚRU DAT

Vzhledem ke specifické cílové skupině se nám podařilo získat odpovědi od 33 respondentů. K vyhodnocení získaných dat jsme využili Microsoft Excel.

6.1 Analýza statistických dat

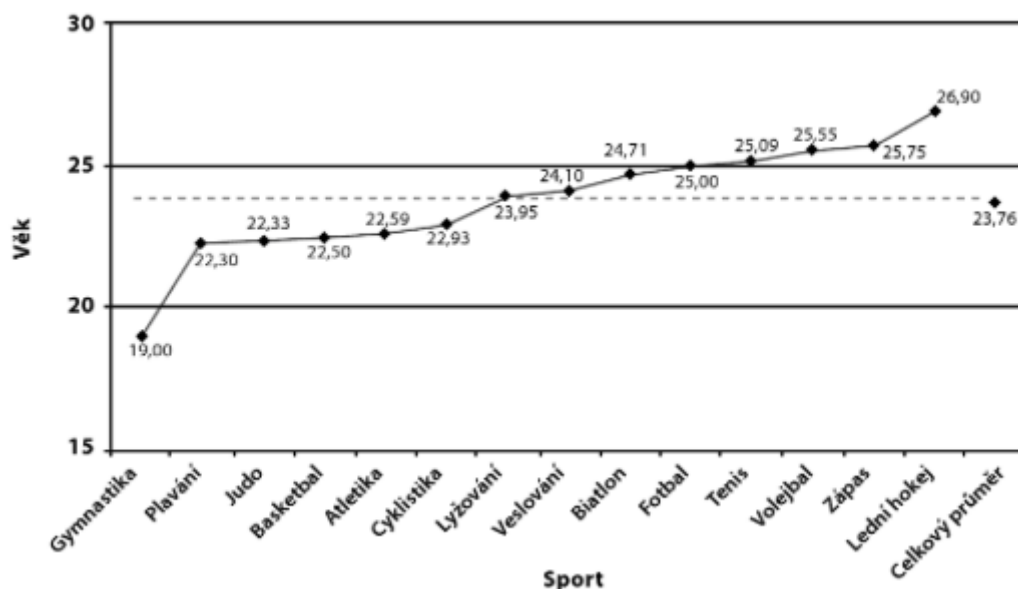
6.1.1 Sekce 1: Demografické otázky

Celkem bylo zaznamenáno 33 vyplnění pouze z České republiky. Z toho mužskou část tvořilo 27 respondentů a tu ženskou pouhých 6. Na grafu níže můžeme vidět procentuální zastoupení jednotlivých pohlaví.



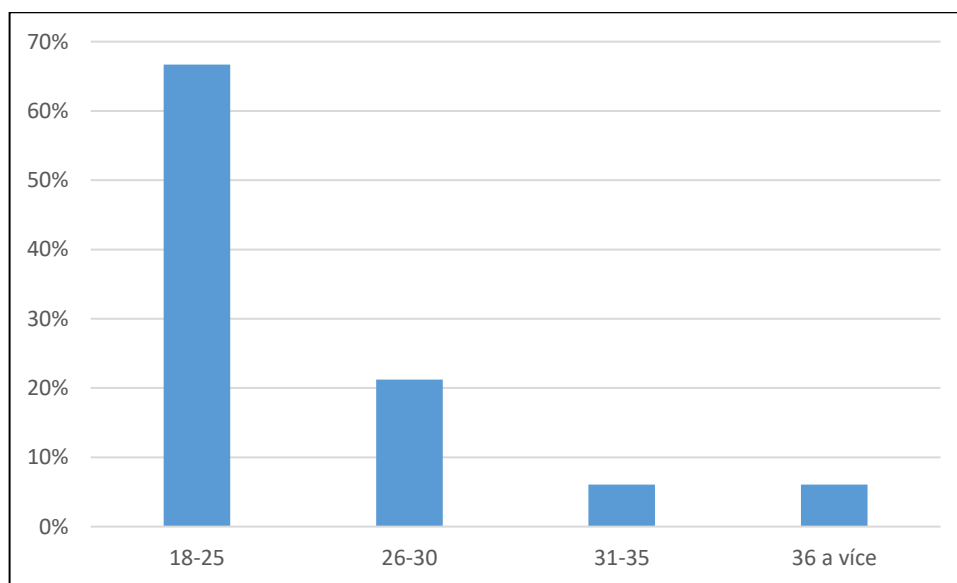
Graf 3: Porovnání jednoduchého a složeného úročení
(Vlastní zpracování)

Dalším zkoumaným prvkem v demografické části byl věk respondentů. U takto specifické skupiny respondentů, byla různorodost odpovědí do jisté míry omezena. Je známo, že sportovní kariéru navíc u profesionálních sportovců nelze vykonávat celý život. Jak uvádí Jansa (2012), a běžný ukazatel vrcholu sportovní kariéry lze považovat jak věk sportovce, tak i dosažení největšího úspěchu v jeho sportovní dráze. Věk, ve kterém sportovec tohoto vrcholu dosahuje, se však liší v závislosti na konkrétním sportovním odvětví.



Graf 4: Znázornění maximální sportovní úspěšnosti (Zdroj: Jansa, 2012, s. 148)

Toto tvrzení potvrzují i údaje o respondentů, kteří vyplnili zaslaný dotazník. Níže můžeme vidět, že opravdu nejčetněji zastoupenou věkovou skupinou je 18-25, kde patří 22 sportovců a hned na druhém místě je věková skupina 26-30 v zastoupení 7 sportovců. Pouze 2 respondenti spadají do věkové skupiny 31-35 a další 2 do poslední skupiny 36 a více let.



Graf 5: Věk respondenta

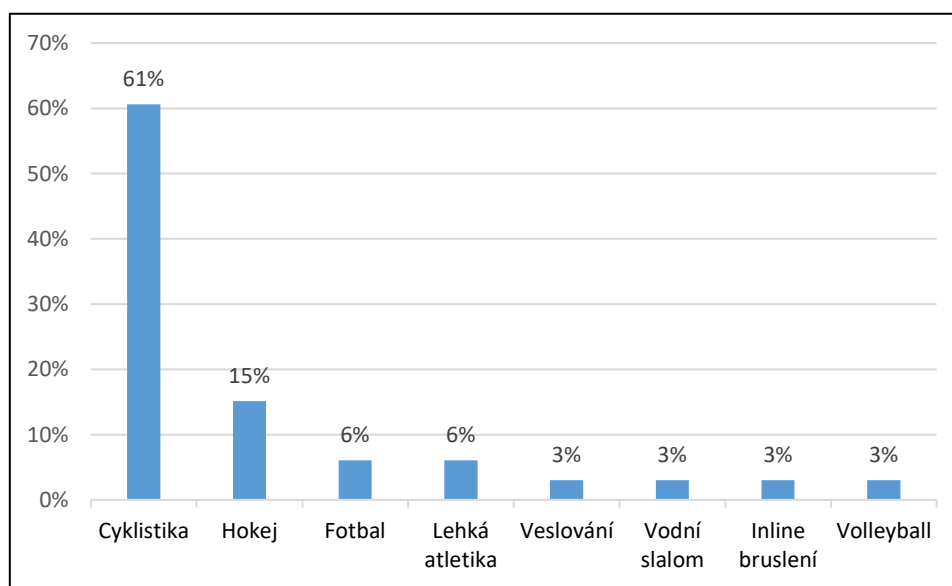
U těchto demografických dat bylo snahou zjistit nejvyšší dosažené vzdělání u jednotlivých pohlaví. Můžeme vidět, že jsme získali nejvíce odpovědi od mužů, kteří mají nejvyšší dosažené vzdělání SŠ s maturitou viz.

Tabulka 6: Pohlaví a dosažené vzdělání respondentů

	Muž	Žena	
Základní	2	1	3
SŠ s výučním listem	1	0	1
SŠ s maturitou	19	2	21
Vyšší odborné	0	0	0
Vysokoškolské	5	3	8
Σ	27	6	33

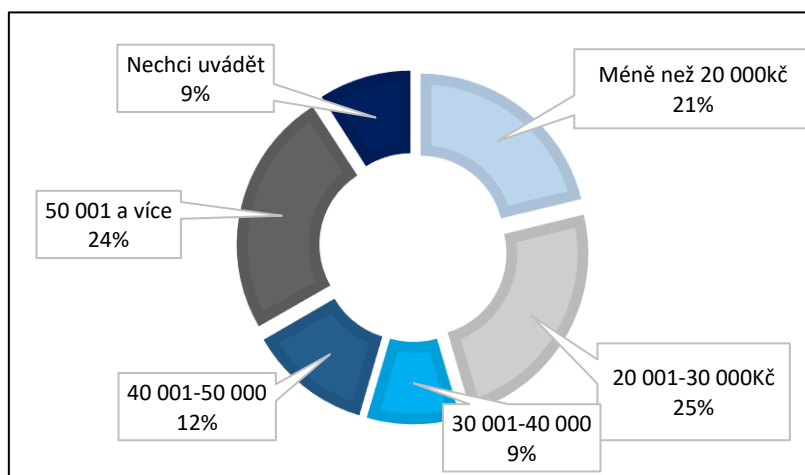
Jedním z dále analyzovaných údajů byl druh sportovní aktivity. Účelem této otázky bylo identifikovat sportovní disciplíny, kterým se respondenti věnují a prozkoumat, zda existují odlišnosti v přístupu k finanční gramotnosti mezi jednotlivými druhy sportů.

Z odpovědí vyplynulo, že mezi nejvíce zastoupený sport patří cyklistika a dále hokej.



Graf 6: Vykonávaný sport respondentů

Dotazník obsahoval otázku, která se zaměřuje na výši měsíčního příjmu sportovců. Cílem bylo zjistit, zda výše měsíčního příjmu dokáže ovlivnit chování respondenta a jeho volby finančních produktů. Jak uvádí Curington (2020), větší množství peněz přináší větší svobodu, která však zároveň může zvyšovat riziko nesprávných rozhodnutí. Nejvíce zastoupená rozmezí měsíčního příjmu je skupina 20 001-30 000 a to 8 respondenty a druhá skupina byla v příjmovém rozmezí 50 001 a více Kč, v kterém se pohybuje také 8 respondentů.



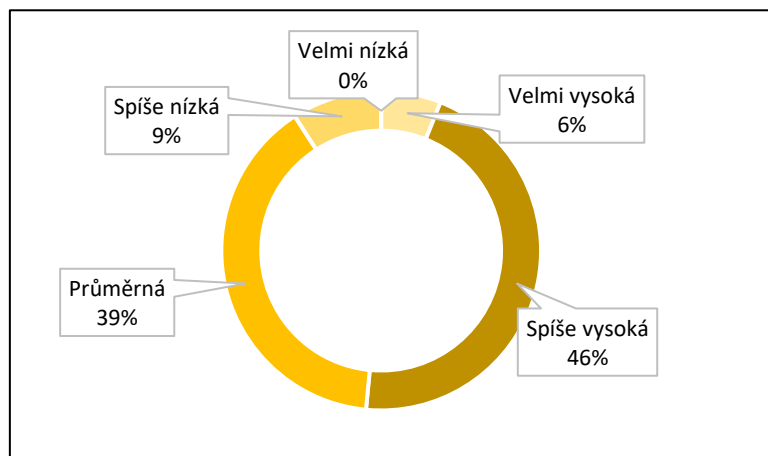
Graf 7: Měsíční příjem respondenta

6.1.2 Sekce 2: Znalost finančních pojmů

Jak byste ohodnotili svou finanční gramotnost a znalosti v oblasti investic?

V této konkrétní otázce bylo za cíl zjistit, jak si respondenti dokážou ohodnotit své znalosti v oblasti financí. Z odpovědí bylo vyzorováno, že nejvíce respondentů odpovědělo, že by svou finanční gramotnost ohodnotilo jako Spíše vysoká a to přesněji 15 respondentů. Ti tvoří 45,5 % z celkových 33 respondentů.

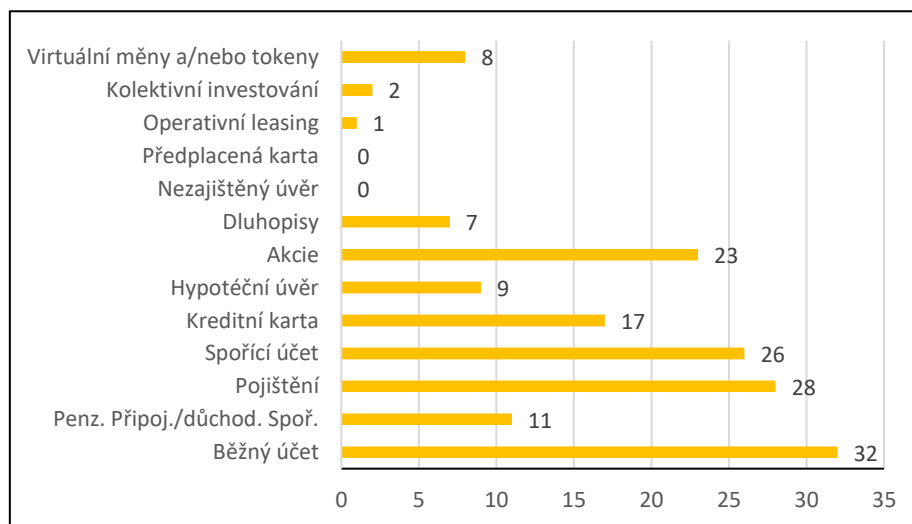
V poměru 7 respondentů z 8, kteří dosáhli vysokoškolského vzdělání uvádí, že mají spíše vysokou nebo velmi vysokou znalost v oblasti investic. To by mohlo znamenat, že studium na vysoké škole pomáhá zlepšit finanční gramotnost a znalost v oblasti investic.



Graf 8: Znalost respondentů v oblasti investic

Jaké z následujících produktů využíváte?

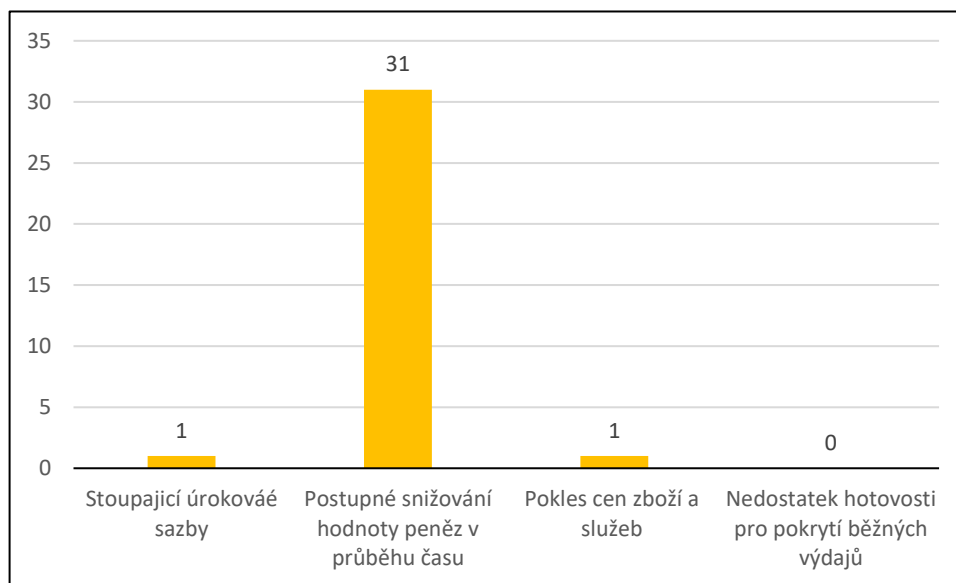
Tato otázka se zaměřovala na zjištění aktuálního užívání nejrozličnější finančních produktů. U této otázky bylo na výběr z 13 možností. Z těchto odpovědí vyplývá, že nejvíce využívaný produkt je běžný účet, bez kterého by v dnešní době bylo značně těžké “přežít“. V celkem hojném počtu jsou zastoupeny produkty zajišťující zvyšování hodnoty kapitálu a to Akcie (69,7 %), dluhopisy (21,2 %), ale i spořicí účet (78,8 %) a penzijní připojištění/důchodové spoření (33,3 %), což může poukazovat na jistou míru finanční aktivity a diverzifikace osobních financí.



Graf 9: Využití finančních produktů

Inflace je... (doplňte správné tvrzení)

Jednou z otázek ohledně znalosti ekonomických pojmů byl dotaz na vysvětlení pojmu inflace. Byla zde čtyři odpovědi a z toho jedna správná o to „Postupné snižování hodnoty peněz v průběhu času“. Na tuto otázku odpovědělo správně 93,9 % respondentů. Z toho můžeme vyvodit, že většina respondentů má základní znalost finanční gramotnost v určité míře. V opačném případě by to mohlo naznačovat potřebu zlepšení vzdělávání v oblasti financí.



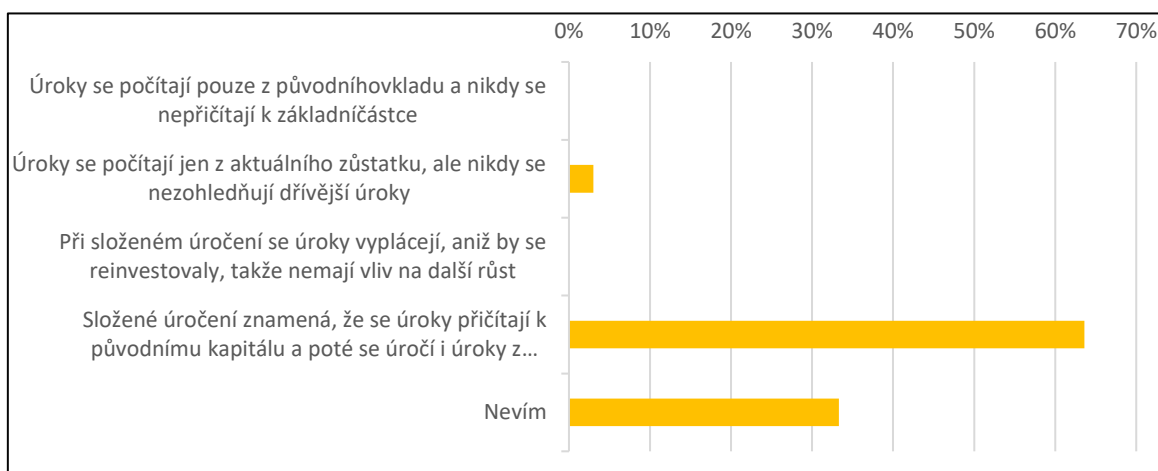
Graf 10: Znalost inflace

Znáte principy fungování Kreditních a Debetních karet?

Cílem této otázky zjistit, zda respondenti znají principy fungování Kreditních a Debetních karet. Bylo na výběr pouze ze dvou odpovědí, Ano či Ne. Z celkového počtu dotazovaných odpovědělo všech 33 sportovců Ano, že znají princip fungování těchto odlišných karet. Je však nutné říct, že zde není možnost posoudit hlubší skutečné znalosti těchto principů fungování. Ale aspoň tímto způsobem můžeme hodnotit výsledek odpovědí za pozitivní.

Jak funguje složené úročení?

Dotazník také obsahoval otázku ohledně porozumění pojmu složené úročení, který může považovat za jeden z nejdůležitějších principů v oblasti spoření a investování. Kdy se úročí nejen výchozí částka, ale taky i připsané úroky. Tento jev je často označován jako „úroky z úroků“. (Černohorský, 2020, s. 208) Respondenti měli vybrat jedno ze správných tvrzení. Odpovědi ukázaly, zda mají respondenti povědomí o tom, jak mohou dlouhodobě zhodnocovat své finance. Správně odpovědělo 63,6 % tedy 21 sportovců. 1 sportovec odpověděl špatně a zbytek konkrétně 33,3 % (11 respondentů) odpovědělo že neví.

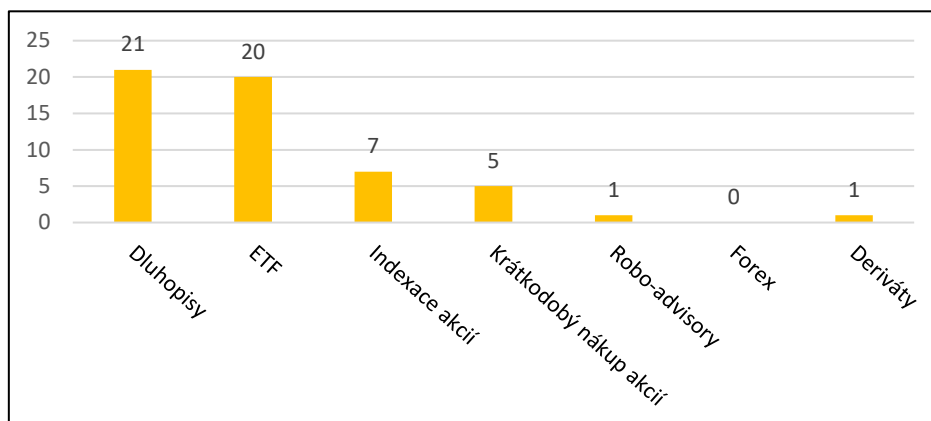


Graf 11: Znalost fungování složeného úročení

Pokud chcete pasivně investovat, jaký nástroj si vyberete?

Respondenti měli na výběr ze 7 možných odpovědí. Z toho byly 3 správné odpovědi (ETF fondy, Dluhopisy, Robo-advisory). Bylo cílem zjistit, zda si respondenti uvědomují rozdíl mezi aktivním a pasivním investováním.

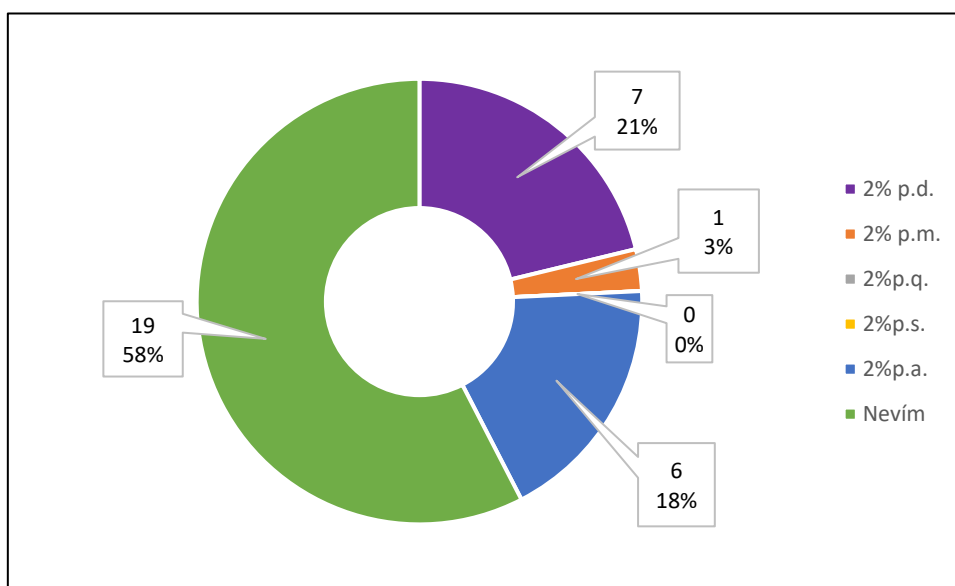
Pouze jeden respondent uvedl všechny tři nástroje správně. Přitom vyplnil, že je jeho úroveň znalostí průměrná. Větší většina správně uvedla Dluhopisy (63,6 %) a ETF (60,6 %). Název Robo-advisor zatím není moc známý pojem, ale na tomto principu funguje např. Fondecz, Portu.cz, či Edwardinvest.cz.



Graf 12: Znalost pasivních investičních nástrojů

Jaká výše úroku při složeném úročení nejvíce zhodnotí vaši investici za rok?

Cílem této otázky bylo ověřit, zda respondenti znají zkratky, a tedy odvodit si frekvenci připisování úroků, které ovlivní výsledný výnos investice. Správná odpověď byla 2 %p.d., kterou vybralo pouze 7 respondentů z 33.



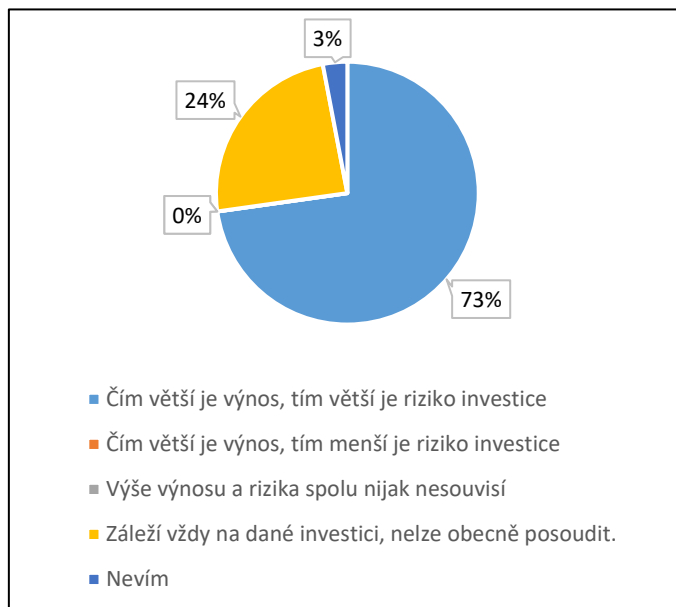
Graf 13: Znalost frekvence připisování úroků

Vím, jak fungují ETF?

Stejně jak u otázky ohledně principů fungování kreditních a debetních karet. Bylo zde pouze na výběr z možností Ano či Ne. Ovšem zde byl poměr odpovědí jiný. 57,6 % respondentů odpovědělo, že ví, jak fungují ETF. Což je více než polovina a můžeme tedy říct, že někteří mají základní znalosti finančního trhu.

Jaký je vztah mezi investicí a rizikem?

Tato otázka se zaměřovala na to, zda si sportovci uvědomují vztah mezi výší výnosu a mírou investičního rizika. 73 % respondentů si tento vztah uvědomuje. K zamyšlení je fakt, že z 23 respondentů, kteří uvedli že investují do akcí odpovědělo špatně a uvedlo „Záleží vždy na dané investici, nelze obecně posoudit“.



Graf 14: Znalost vztahu mezi výší výnosu a rizikem investice

Představte si, že na Vašem spořicí účtu jste si uložili 100 000 Kč a úrok byl 2,5 % ročně a roční inflace byla v tu dobu 3 %. Po uplynutí jednoho roku si budu moci z peněz uložených na účtu koupit?

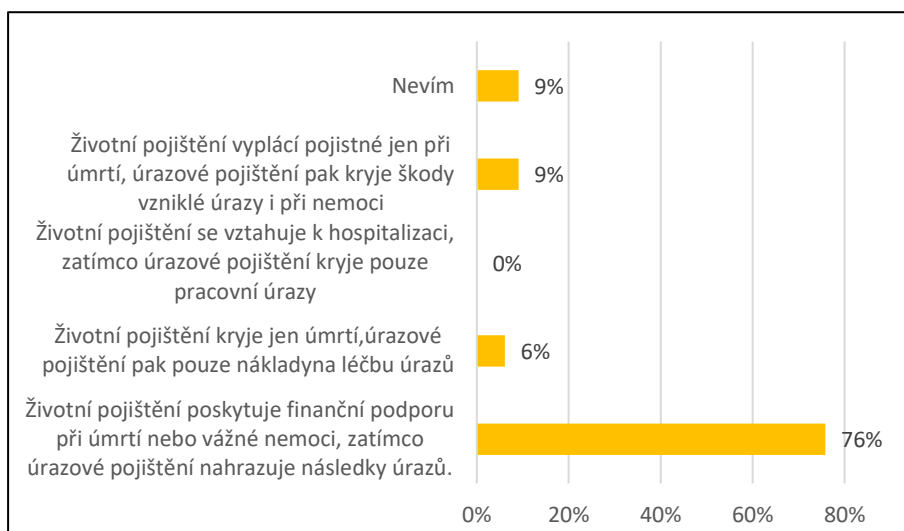
Jedním ze zásadních principů finanční gramotnosti je pochopení reálné hodnoty peněz a schopnost zohlednit inflaci při posuzování výnosnosti spořicí nástrojů. Pouze 6,1 % uvedlo „více než dnes“. Můžeme tvrdit, že je tento výsledek pozitivní a vybraní sportovci mají základní povědomí o vlivu inflace při zhodnocení financí.

Urči správné tvrzení. (Hypotéka/Spotřební úvěr)

Tato otázka je pro sportovce důležitá z toho hlediska, že v určité fázi života mohou řešit financování svého bydlení či jiných větších neúčelových výdajů. A je tedy důležité dokázat rozlišit tyto odlišné pojmy. Většina respondentů konkrétně 90,9 % dokázala správně rozlišit tyto dva pojmy.

Jaký je rozdíl mezi Životním a Úrazovým pojištěním?

Další z velmi důležitých pojmů, které je potřeba umět rozlišit obzvlášť ve světě sportu. Při pojištění špatným produktem mohou při možném vyplacení pojistného nastat nesrovnalosti. Proto je důležité se spojit s odborníkem, aby vám dokázal doporučit správný produkt přesně na míru. V této otázce dokázalo správně odpovědět 76 % (25), 2 sportovci uvedli špatnou odpověď a 9 % (3) respondentů uvedlo že neví správnou odpověď.

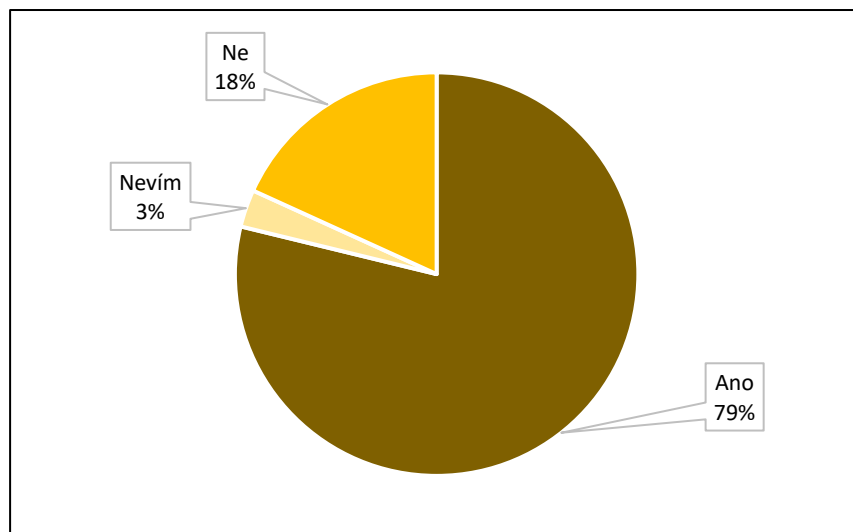


Graf 15: Znalost rozdílu mezi Životním a Úrazovým pojištěním

Je pojištění odpovědnosti z provozu vozidla povinné?

Jde o tzv. povinné ručení a jak z názvu vypovídá jedná se o zákonnou povinnost, která se týká každého vlastníka registrovaného vozidla. Výsledky jsou překvapivé z důvodu, že někteří respondenti ve věku od 26-30 odpověděli nesprávně. Což je věk, ve kterém se předpokládá že respondent vlastníkem vozidla a když ne vlastníkem vozidla tak minimálně držitelem řidičského oprávnění.

Celkově odpovědělo špatně 18,2 % (6) což je důležité zjištění z důvodu, že neznalost těchto základních znalostí může vést vysokým finančním postihům a v případě nehody vede k vymáhání náhrady škody v plné výši. Zbylý 1 respondent uvedl, že neví správnou odpověď.

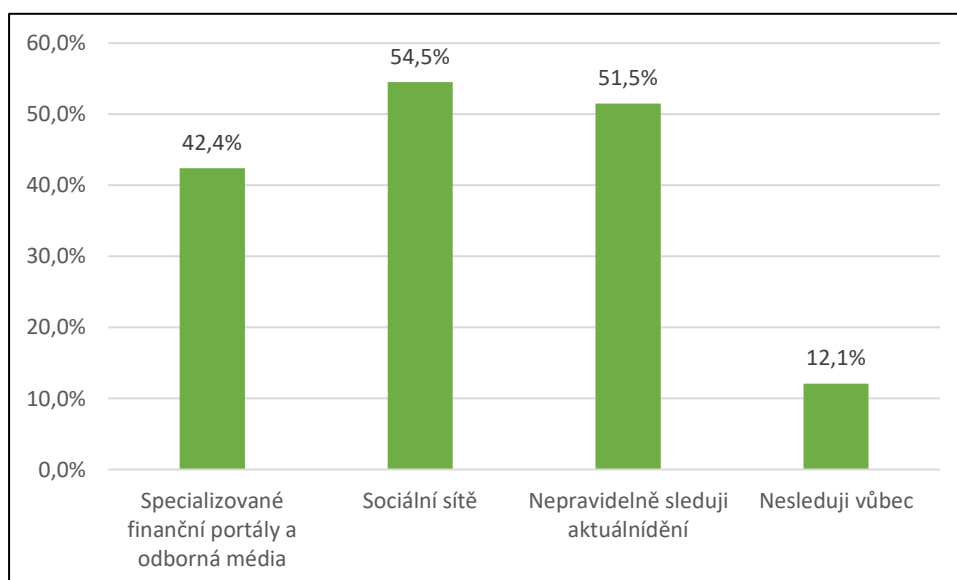


Graf 16: Znalost, zda je povinnost z odpovědnosti vozidla povinná

6.1.3 Sekce 3: Osobní finance

Jaké zdroje informací využíváte k sledování aktuálního vývoje finančního trhu?

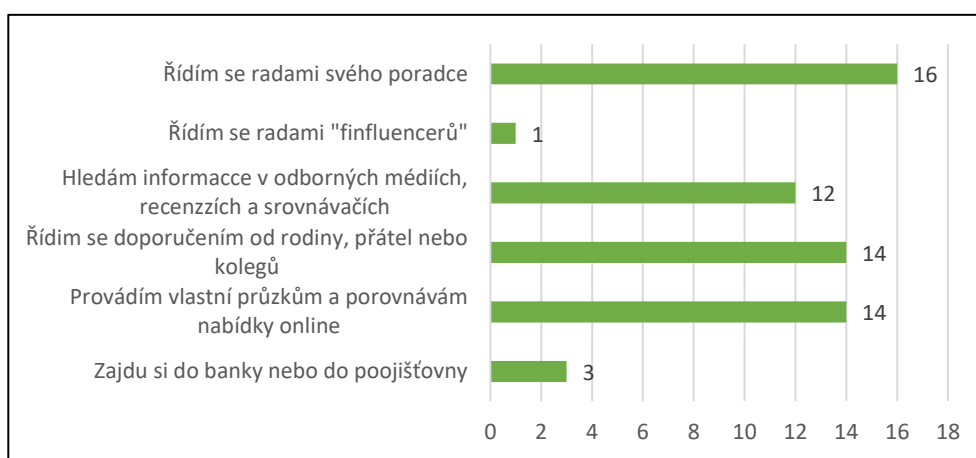
Cílem bylo zjistit jakým způsobem lidé v dnešní době vyhledávají relevantní informace. Z těchto výsledků by se mohlo dát interpretovat, že polovina respondentů vyhledává informace ohledně aktuálního vývoje finančním trhu na sociálních sítích (18 respondentů), z toho 14 respondentů jsou ve věku 18-25. To ovšem může být očekávané z pohledu stráveného času mladých lidí na sociálních sítích. Data z dubna 2024 uvádí, že 31,7 % všech uživatelů Instagramu jsou ve věku 18-24.(statista.com, 2024) Z toho, ale 6 zaškrtnulo, že nepravidelně sleduje aktuální dění. 3 respondenti starších 30let uvádějí, že převážně sledují odborná média a specializované finanční portály.



Graf 17: Využívané zdroje ke sledování vývoje finančního trhu

Jakým způsobem vybíráte finanční produkt, který máte v plánu nově zařídit?

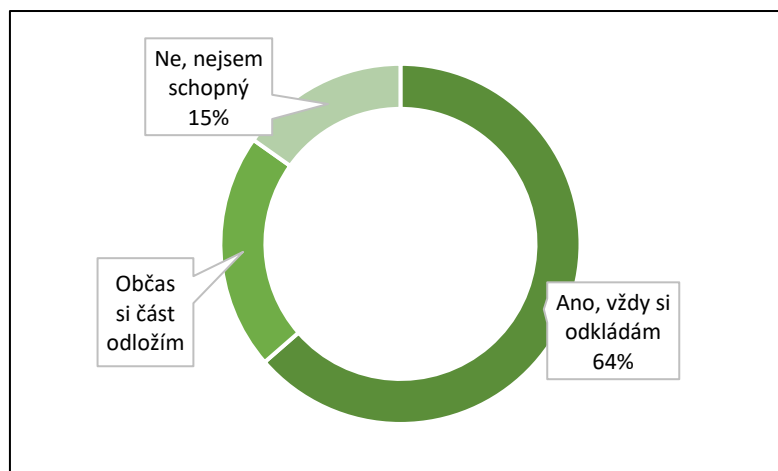
V této otázce měli respondenti možnost volit z více odpovědí, podle toho, jakým způsobem si vybírají finanční produkt. Nejčastěji se řídí doporučením svého poradce 48,5 %. Další často využívaný zdroj informací k výběru produktu složí naši kolegové, rodina, či přátelé. Stejně tak i rozhodování díky vlastnímu průzkumu a porovnávání nabídek online 42,4 %. Tato data ukazují, že sportovci ve většině případů aktivně vyhledávají informace nebo se obracejí na důvěryhodné osoby. Přímý kontakt s finančními institucemi je minimální, s tím může souviset preference pohodlnějšího online řešení, nebo i s nedostatkem času z důvodu sportovního zatížení



Graf 18: Způsob vybírání finančního produktu

Jste schopni si jistou část z platu šetřit?

V rámci této otázky bylo zjištěno, že 85 % respondentů se snaží pravidelně odkládat část příjmu. Což ukazuje schopnost plánovat a myslet na svou budoucnost. Na druhou stranu si 15 % respondentů neodkládá část svého příjmu. Tito respondenti zároveň uvedli, že mají nižší příjem než 30 000kč.



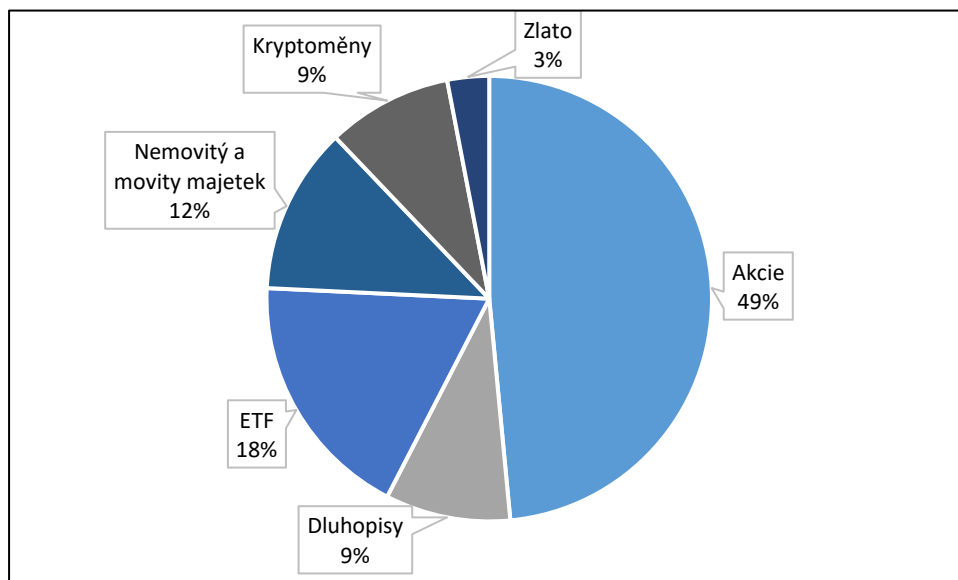
Graf 19: Schopnost si šetřit z měsíčního příjmu

Máte osobní zkušenosti s investováním?

V této otázce odpovědělo 69,7 % což je 23 respondentů, že má jakoukoliv zkušenost s investováním. K těm, kteří nemají zkušenost s investováním patří 50 % (3) všech žen, 3 muži starších 26let a 4 muži ve věku 18-25. Tato druhá skupina bez zkušeností s investováním celkově tvoří 30,3 %.

Pokud jste v předešlé otázce odpověděli ANO, uveďte prosím, do čeho investujete.

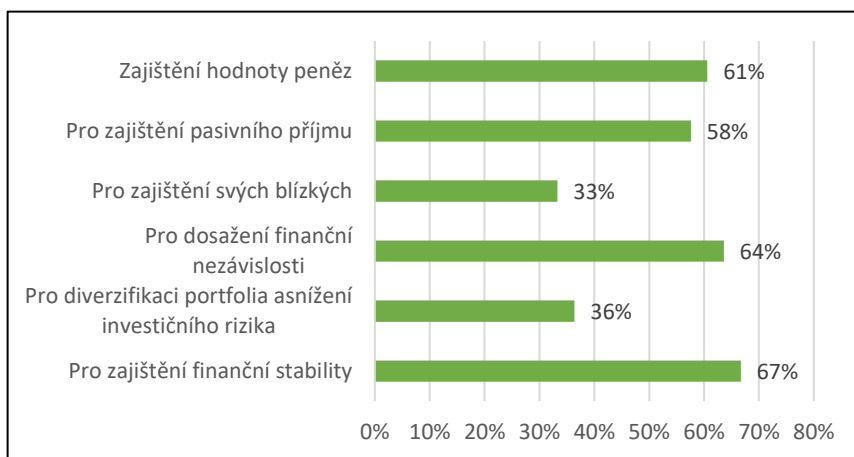
Celkově odpovídalo 23 respondentů, kteří investují převážně do akcií. Ty tvoří 49 %, druhá nejčastější skupina investic je do ETF, které tvoří 18 % celkových investic. Ukázalo se, že respondenti investují převážně do finančních investic, u kterých je reprezentant převážně cenný papír. (Chovancová a spol., 2016) Na třetím místě jsou Nemovité a movité majetky v 12% zastoupení.



Graf 20: Do čeho respondenti nejčastěji investují

Z jakého důvodu investujete nebo byste chtěli začít investovat?

Tato otázka měla za cíl zjistit jakou mají respondenti motivaci, která vede respondenty k investování. Respondenti mohli vybírat z více možností. Z výsledků je zjevné že si sportovci uvědomují důležitost investic jako prostředku pro dlouhodobou finanční stabilitu. Ve výsledku jsou hodnoty vyrovnané. Nejméně zastoupené motivace jsou „Pro zajištění svých blízkých“ 33 % a „Pro diverzifikaci portfolia a snížení investičního rizika“ 36 %. Zbylé hodnoty byly vybrány v průměru 20,5krát.

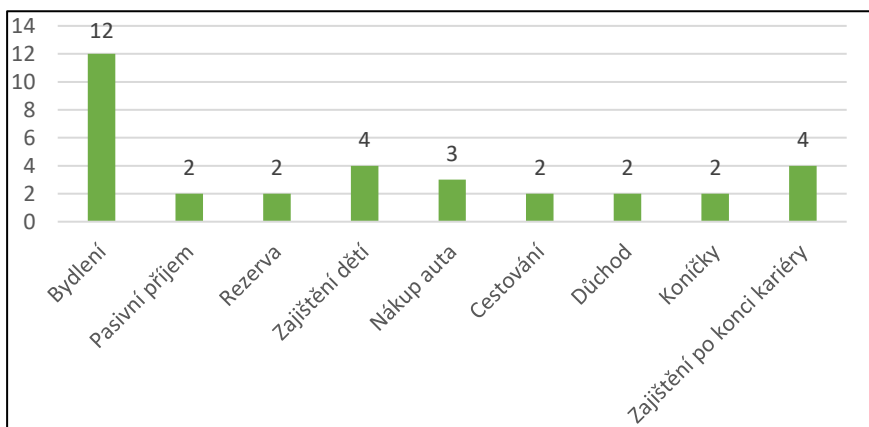


Graf 21: Motivace k investování

Pokud si vytváříte krátkodobé či dlouhodobé finanční cíle, uveďte prosím, na co jsou určeny.

U této otázky měli respondenti možnost se zamyslet, pokud si vytváří finanční rezervu, na co je jejich rezerva určena. Celkově odpovědělo 23 respondentů což souhlasí i s množstvím odpovědí při otázce, zda respondenti investují. Můžeme tedy usuzovat, že se respondenti připravují na své finanční cíle pomocí převážně akcií 49 %.

V odpovědích této otázky se nejčastěji objevovaly cíle jako například Bydlení 54 %. O druhé místo se dělily cíle jako Zajištění po konci kariéry a Zajištění dětí, oba cíle byly zastoupeny 18,2 %.



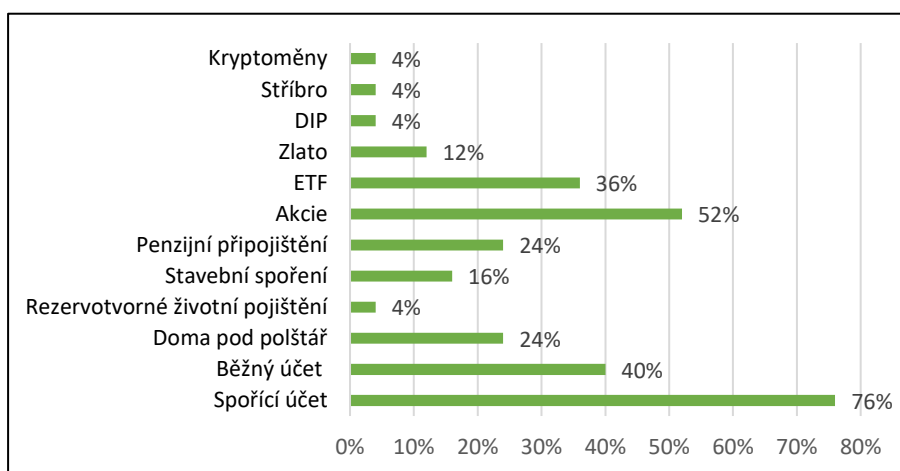
Graf 22: Důvod tvoření finanční cílů

Vytváříte si osobní rezervu z důvodu možného výpadku příjmu?

Cílem této otázky bylo zjistit, zda si vybraní sportovci odkládají část ze svých financí z důvodu možného výpadku příjmu. Odpovědi byly v poměru 75,8 %: 24,2 %. To znamená, že 25 respondentů se připravují na nenadálé události, konkrétně výpadek příjmu.

Pokud jste v předešlé otázce odpověděli ANO, uveďte prosím, pomocí jakého produktu vytváříte svou rezervu.

Tato otázka navazovala tu předešlou s tím, že pokud respondenti uvedli, že si vytváří rezervu na tyto události mají uvést pomocí jakého produktu. 19 respondentů si zřejmě uvědomuje význam likvidity a míru rizika z důvodu, že zvolili produkt Spořicí účet. Jak uvádí Nováková (2011) rezervu by mělo tvořit co nejlikvidnější aktivum, tedy takové, abych měl peníze ihned. Tyto rezervy nejsou primárně určeny k zhodnocování. Na druhém místě se pak objevily Akcie, na kterých se shodlo 13 respondentů.



Graf 23: Vybraný produkt k vytváření rezervy v případě výpadku příjmu

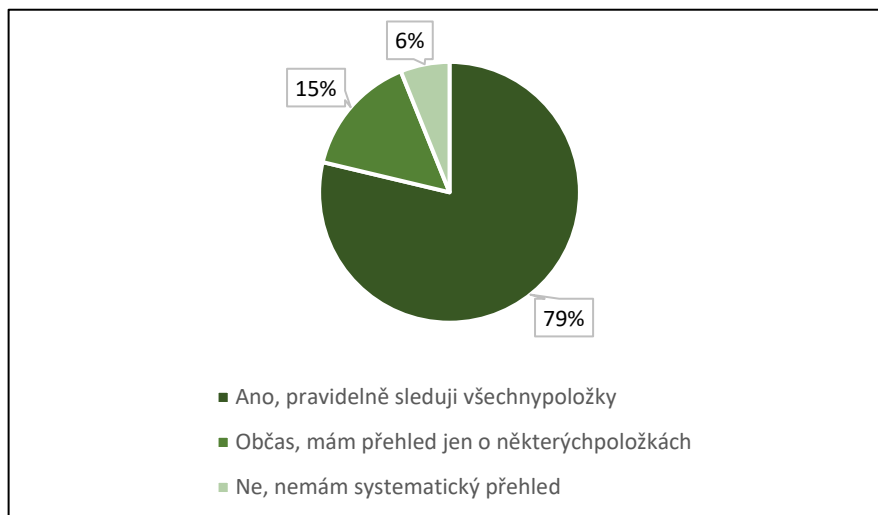
Přemýšlel/a jste o svém zdroji příjmu po konci své kariéry?

Klíčovou otázkou tohoto dotazníku bylo zjištění, zda sportovci přemýšleli o zdroji svého příjmu po konci své kariéry. Skutečnost, že téměř čtyři z pěti respondentů nad touto otázkou už přemýšleli, a to i v nejmladší věkové kategorii. Celkově se nad tímto případem zamyslelo 78,8 % dotázaných. Můžeme tedy tvrdit, že 26 respondentů uvažuje nad svou budoucností.

Máte aktuální přehled o svých měsíčních příjmech a výdajích?

Finanční gramotnost úzce souvisí se schopností sledovat a řídit osobní rozpočet, tedy mít přehled o tom, kolik vydělávám a za co utrácím. Z tohoto důvodu byla do dotazníku zařazena i tato otázka, která měla za cíl zjistit, zda mají sportovci přehled o svém cash-flow. Právě 26

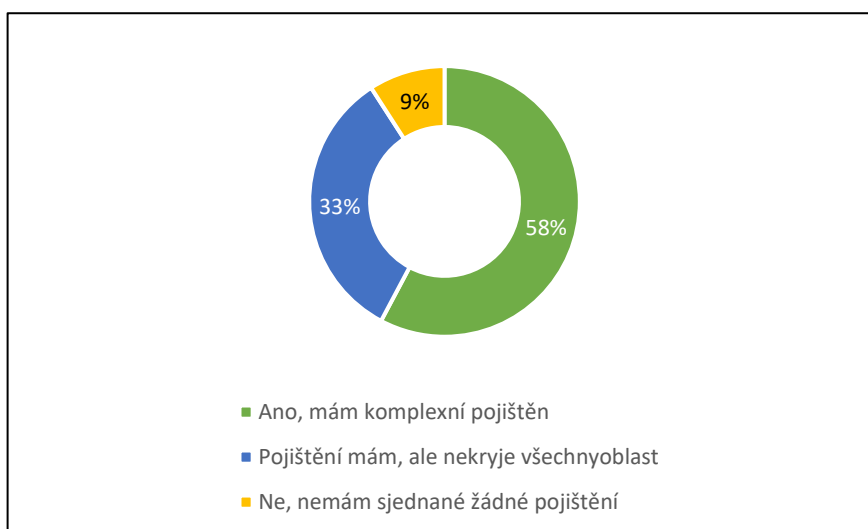
respondentů uvedlo že si pravidelně kontrolují své příjmy a výdaje. Zbylých 7 respondentů mají částečný nebo nemají žádný systematický přehled. Pozitivním jevem je, že si značná většina 78,8 % sportovců uvědomuje tuto důležitost sledování.



Graf 24: Přehled respondentů ohledně svých příjmů a výdajů

Máte sjednané pojištění, které kryje sportovní rizika, tak osobní majetek?

Sportovci na profesionální úrovni jsou vystaveni specifickým rizikům, která nejsou typická pro většinu obyvatel například zdravotním problémům, zraněním nebo snížení výkonnosti, které plynou nadměrnou fyzickou námahou. Proto představuje pojištění zásadní prvek jejich finanční zabezpečení. 19 respondentů uvedlo že má komplexní pojištění. 11 respondentů uvedlo že pojištění má, ale nekryje všechny oblasti. Ostatní uvedli, že nemají sjednané pojištění. 2 z 6 žen uvedlo že nemá sjednané pojištění vůbec.



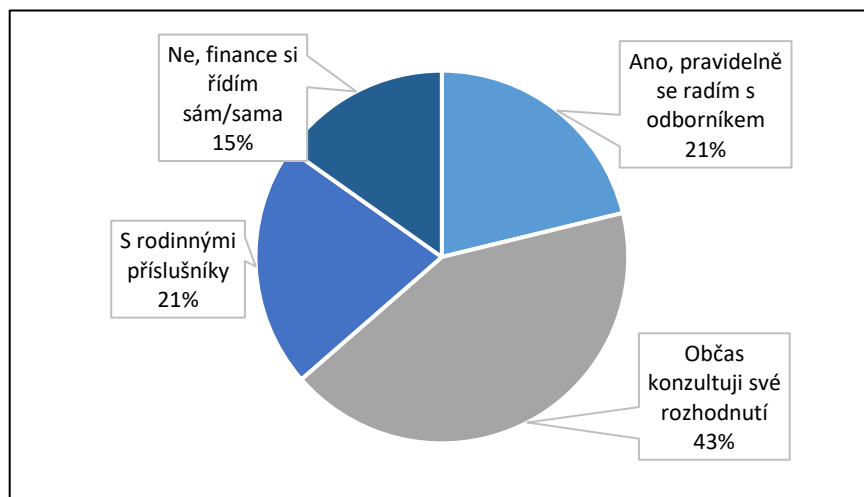
Graf 25: Mají respondenti sjednané pojištění?

Konzultujete s někým své finanční rozhodnutí?

Projev finanční gramotnosti může být i to, jak se člověk rozhoduje ve vlastních financích.

Jestli se rozhoduje samostatně nebo zda hledá odbornou pomoc či radu ve svém okolí.

Zjistili jsme že 3 z 7 respondentů, kteří pravidelně konzultují své rozhodnutí mají vyšší příjem než 40 000 Kč a 4 z 7 respondentů uvádí svou finanční gramotnost jako průměrnou.

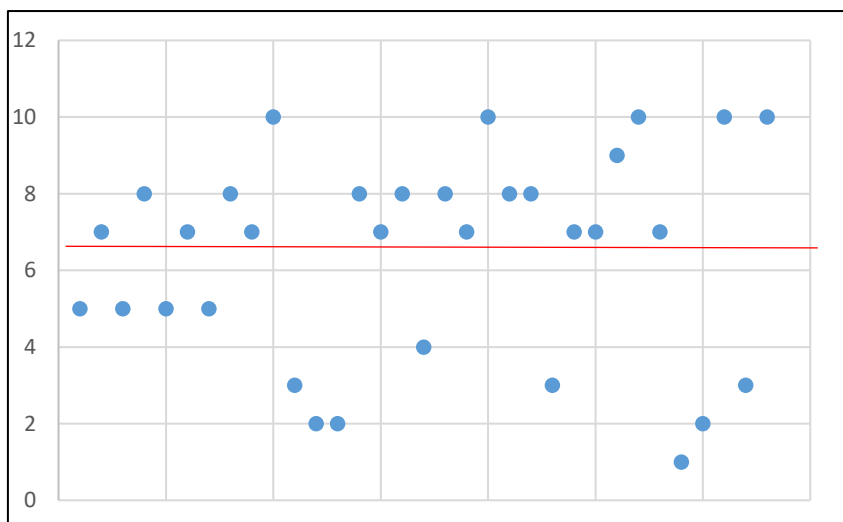


Graf 26: Konzultace svých finančních rozhodnutí

6.1.4 Sekce 4: Správa financí-Asistence

Měli byste zájem, aby Vám někdo pomáhal spravovat vaše finance a pomáhal vám v nejistých situacích?

Na grafu můžeme vidět, že 5 respondentů má zájem o pomoc se správou financí. Na stupni 1-10 v průměru respondenti odpověděli 6,4. V případě, kdybychom seřadili hodnoty ordinálně, tedy postupně (od nejmenší po největší), vyšel by nám medián 7. Můžeme tedy říct, že většina respondentů je spíše nakloněná k tomu, aby jim někdo pomáhal se správou peněz.



Graf 27: Zájem o správu financí odborníkem

S čím byste potřebovali poradit?

Tato otázka byla vytvořena formou otevřené odpovědi a byla zcela dobrovolná. Zde se 7 respondentů dotazovalo na možný budoucí vývoj finančního trhu. Pouze 1 respondent odpověděl že by potřeboval poradit s možnými detaily u kterých si nemusí být jisty.

Z těchto odpovědí se dá odvodit, že i přes značné povědomí o základech a principech finanční gramotnosti mají sportovci zájem se vzdělávat a rozvíjet své znalosti

6.2 Testování statistické významnosti**6.2.1 Gramotnost a míra ochoty nechat si poradit od odborníka**

Abychom mohli otestovat, zda existuje statistický významný rozdíl mezi dvěma skupinami respondentů, využili jsme Mann-Whitneyho U test v softwaru SPSS. Tento test se používá pro porovnání dvou nezávislých souborů dat. Test byl aplikován ve vztahu mezi výši gramotnosti a mírou ochoty nechat si poradit od odborníka.

Hypotézy jsme si stanovili následovně:

H1: Ochota nechat si poradit odborníkem se liší podle výše finanční gramotnosti

H0: Ochota nechat si poradit odborníkem se neliší podle výše finanční gramotnosti

Výsledky na základě výstupu testu:

Z-skóre=-5,123

p-hodnota <-0,00001

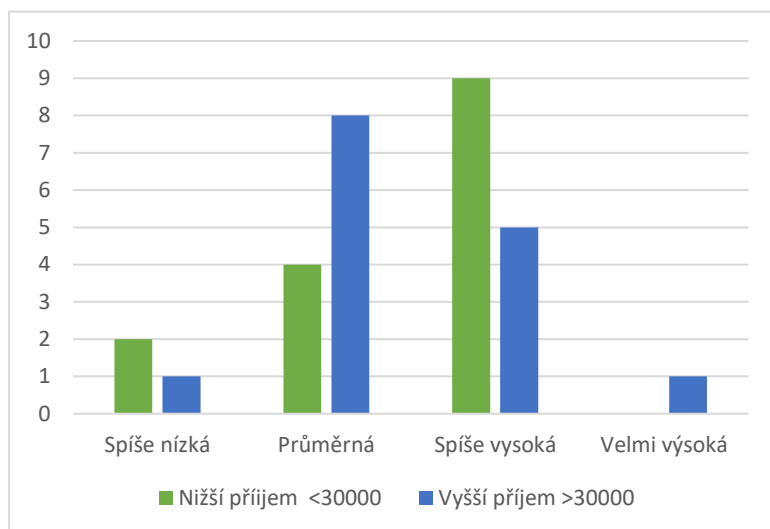
$\alpha=0,05$

V závěru teda můžeme říct že p-value je výrazně nižší než stanovená hladina významnosti, a proto H0 Zamítáme.

Dá se tedy tvrdit, že existuje významný statistický vztah mezi mírou finanční gramotnosti a ochotou nechat si poradit od odborníka v oblasti financí. Respondenti s nižší úrovní finanční gramotnosti byli častěji otevření odborné pomoci.

6.2.2 Pohlaví a Finanční gramotnost

Při zjištění případné souvislosti mezi kategorií příjmu a mírou finanční gramotnosti byl použit chi-square test pomocí kontingenční tabulky. Finanční gramotnost byla rozdělena do čtyř úrovní a to „Velmi vysoká“, „Spíše vysoká“, „Průměrná“ a „Spíše nízká“. Dále v tabulce níže jsou uvedeny rozdíly mezi sportovci s vyššími příjmy tedy nad 30 000 Kč a sportovci s nižšími příjmy pod 30 000 Kč.



Graf 28: Vztah mezi úrovní gramotnosti a výší příjmu

Stanovili jsme si statistické hypotézy:

H1: Existuje závislost mezi výší příjmu a mírou finanční gramotnosti

H0: Neexistuje závislost mezi výší příjmu a mírou finanční gramotnosti

Byla použita hladina 5% hladina významnosti $\chi^2 > \chi^2_{1-\alpha}((r-1) * (s-1))$ bylo dosaženo 95% kvantil χ^2 rozdělení o 3 stupních volnosti, z důvodu kontingenční tabulky, která měla 2 řádky (r) a 4 sloupce (s). Tento kvantil odpovídal hodnotě 7,815.

Testové kritérium ve výpočtu dosáhlo hodnoty 3,81. Jelikož je tato hodnota menší než kritická hodnota rozdělení χ^2 rozdělení o 3 stupních volnosti, H0 Nezamítáme.

Pro posouzení síly závislosti byl použit Pearsonův koeficient. Po následném dosazení do vzorce, kdy $n=30$ a $\chi^2=3,81$. $P = \sqrt{\frac{3,81}{3,81+30}} = 0,335$ Koeficient dosahuje přibližně 0,335, což znázorňuje slabou závislost.

Výsledky testu jde interpretovat tak, že mezi výší příjmů a výší finanční gramotností nebyla prokázána statisticky významná závislost.

6.3 Zhodnocení analytické části

Z výsledků výzkumu můžeme vypožorovat, že profesionální sportovci vykazují relativně dobré základní povědomí o finančních, ale zároveň se u nich projevují významné mezery v hlubším porozumění složitějších principů. Pozitivním je, že 93,9 % dotazovaných sportovců správně chápe pojem inflace. Problematické však je, že pouze 63,6 % respondentů rozumí složenému úročení, přičemž třetina přiznává, že nedokážou vysvětlit tento princip. Výraznější nedostatky se projevily v oblasti pasivních investičních nástrojů, kde pouze jeden respondent dokázal správně vybrat všechny správné možnosti. Zajímavé je, že téměř 70 % dotazovaných má zkušenosti s investováním, přitom převažuje investování do jednotlivých akcií (49 %) nad ETF fondy (18 %). To může naznačovat, že sportovci spíše preferují přímou kontrolu na svých investicemi, podobně jak mají kontrolu nad svou sportovní kariérou. Zjistili jsme, že polovina respondentů získává informace o finančních trzích pomocí sociálních sítí, což je především výrazné u věkové kategorie 18-25 let. To může do jisté míry představovat riziko, protože ne vždy se na sítích objevují relevantní informace. Naopak starší respondenti preferují odborná a specializovaná média. Motivací sportovců k investování je rozmanitá, přičemž dominuje snaha o dlouhodobou finanční stabilitu. Významným poznatkem je, že téměř 79 % již přemýšlelo o svém zdroji příjmu po ukončení sportovní kariéry. Podobně pozitivní je, že 76 % si vytváří finanční rezervu na případ výpadku příjmu. U tvoření své finanční rezervy převážně rozumně volí spořicí účty pro svou likviditu.

V oblasti pojištění jsme zjistili důležité nedostatky. Pouze 58 % respondentů má komplexní pojištění, což u profesionálních sportovců, kteří jsou vystaveni nadměrnému riziku je znepokojující.

Statistické testování nám ukázalo překvapivé výsledky a to, že výše příjmu nesouvisí s úrovní finanční gramotnosti, tedy vyšší příjmy automaticky neznamenají lepší znalosti. Naopak byla potvrzena souvislost mezi finanční gramotností a ochotou si nechat poradit odborníkem. Přestože 45,5 % sportovců uvádí svou gramotnost jako spíše vysokou, objektivní testy ukázaly, že v některých oblastech jejich znalosti zaostávají. To může vést k přehnané nadměrné sebedůvěře. Dalším pozitivním jevem je, že sportovci mají zájem o další vzdělávání, průměrný zájem o pomoc se správou financí dosáhl 6,4 bodů z 10, což vytváří prostor cílené finanční poradenství a vzdělávací programy zaměřené přímo na sportovce.

7 NÁVRH ZLEPŠENÍ

7.1 Omezení a návrhy pro další výzkumy

Tento výzkum měl několik omezení, která je třeba zohlednit při interpretaci výsledků. Hlavním omezením byl malý počet respondentů, kterých bylo pouze 33, což může omezit platnost zobecnění závěru na celou populaci profesionálních sportovců. Dalším omezením může být i to, že se tento výzkum zaměřoval pouze na sportovce s českým občanstvím vykonávající svou sportovní činnost na území České republiky. Je na místě, aby pro tuto problematiku byly učiněny další výzkumy týkající se vnímání finančních rizik nebo psychických vlivů působících na jejich rozhodování. Pro budoucí výzkumy by bylo vhodné rozšířit vzorek respondentů.

7.2 Návrh zlepšení pro týmy

Sportovním týmům bych navrhl, aby více systematicky podporovali finanční vzdělávání svých hráčů. Doporučoval bych zavést vzdělávací semináře s vědomostními testy z důvodu 45,5 % sportovců uvádí vyšší finanční znalost, než kterou skutečně mají. Tyto testy a semináře by pokrývaly klíčová oblasti finanční gramotnosti jakož to investování, finanční plánování, pojištění, ale i probírat s hráči přípravu po konci kariéry. Bylo by vhodné vytvořit dlouhodobé vzdělávací programy ve spolupráci s finančními odborníky, kteří by umožnili sportovcům řešit své konkrétní situace individuálně a dlouhodobě.

7.3 Návrh zlepšení pro jednotlivce

Každý sportovec by měl věnovat pozornost nejen fyzickému a sportovnímu, ale i rozvoji finančních znalostí. Z důvodu, že častokrát nemají takové zázemí jako například u fotbalu či hokeje, doporučil bych si najít odborníka, který by individuálním sportovcům mohl poskytnout toto důležité finanční zázemí a podporu a objasnit důležité oblasti financí.

ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce bylo analyzovat finanční gramotnost profesionálních sportovců na území České republiky s českou národností. Bakalářská práce se dělí do 7 kapitol. Tři kapitoly v teoretické části, kdy první kapitola vymezuje finanční gramotnost a její oblasti, druhá kapitola vymezuje charakteristiku profesionálního sportovce a třetí kapitola se zaměřovala na specifické oblasti finanční gramotnosti pro profesionálního sportovce. V praktické části se pak 3 kapitoly zabývají samotným výzkumem ohledně finanční gramotnosti profesionálních sportovců. Poslední kapitola měla za cíl návrh následujícího doporučení.

Výzkum měl podobu dotazníkového šetření pouze v elektronické podobě. Byl tvořen celkem 33 otázkami, které zahrnovaly možnosti uzavřených i otevřených odpovědí. 5 otázek se zaměřovalo na demografické informace respondentů. Zbylých 28 mělo za cíl zjistit znalosti a chování respondentů při různě položených otázkách. Výzkumu se zúčastnilo 33 sportovců z různých částí republiky.

Skrze statistické testování jsme zjistili, že výše příjmu nijak nesouvisí s úrovní finanční gramotnosti, tedy že nižší příjmy neznamenaají nižší finanční gramotnost ani že vyšší příjmy neznamenaají vyšší finanční gramotnost sportovců. Tímto testováním jsme také zjistili, že 45,5 % sportovců uvádí, že mají vyšší finanční gramotnost, odpovědi ukázaly, že v některých oblastech jejich znalosti zaostávají. Dále jsme zjistili, že sportovci, kteří uvedli nižší finanční gramotnost, jsou více ochotni si nechat poradit od odborníka.

Zajímavým zjištěním byl zájem o následné vzdělávání, který dosáhl úrovně 6,4 z 10 bodů, což vytváří prostor pro tvorbu vzdělávacích programů pro týmy a jednotlivce.

Zjištění tohoto výzkumu mohou být přínosná nejen pro sportovní kluby a jeho vedení, agentury, ale i instituce zabývající se podporou sportovců. I když mladí profesionální sportovci aktuálně nemusí disponovat výraznými znalostmi nebo majetkem, cílená edukace této skupiny může v budoucnu výrazně přispět k jejich finanční stabilitě a odpovědnějšímu hospodaření. Včasná podpora finanční gramotnosti tak může mít dlouhodobě pozitivní dopad nejen na jednotlivce, ale i na celé sportovní prostředí.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

BERTL, Ivan. *Finanční gramotnost jako nástroj sociální adaptace a příležitost k překonání negativních důsledků sociálních problémů*. Praha: Česká andragogická společnost, 2017. ISBN 9788090546080.

BRABEC, Jiří. *Finanční gramotnost srozumitelně a bez překážek*. Plzeň: ABC finančního vzdělávání, 2016. ISBN 9788090505711.

ČERNOHORSKÝ, Jan. *Finance: od teorie k realitě*. Finance. Praha: Grada Publishing, 2020. ISBN 9788027122158.

DOUBKOVÁ, Anna a Karel TOMEK. *Finanční gramotnost pro každého*. Stařeč: Infra, 2016, 180 s. ISBN 9788086666648.

DUCHÁČKOVÁ, Eva, 2005. *Principy pojištění a pojišťovnictví*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Ekopress. ISBN 8086119920.

FABOZZI, Frank, J., 2015. *Capital markets: institutions, instruments, and risk management*. 5th edition. Massachusetts: The MIT Press, 1049 s. ISBN 9780262029483.

GITMAN, Lawrence J., Michael D. JOEHNK a Randall S. BILLINGSLEY, 2014. *Personal financial planning*. 13th ed. Mason, OH: South-Western Cengage Learning, 656 s. ISBN 9781111971632.

CHOVANCOVÁ, Božena, Viera MALACKÁ, Valér DEMJAN a Jana KOTLEBOVÁ, 2016. *Finančné trhy: nástroje a transakcie*. 2. prep, a dopln. vyd. Bartislava: Wolters Kluwer, 664 s. ISBN 9788081683305.

JÍLEK, Josef, 2013. *Finance v globální ekonomice II. Měnová a kurzová politika*. Praha: Grada, 560 s. ISBN 9788024788227.

KALÁTOVÁ, Veronika. *Finanční zralost: klíč k finanční spokojenosti*. Praha: Plot, 2021. ISBN 9788074283703.

KRÁL, M. *Techniky ziskového obchodování na světově finančních trzích založeny na fundamentální a technické analýze: studijní pomůcka pro distanční studium*. Vyd. 1. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Fakulta managementu a ekonomiky, 2006. 290 s. ISBN 8073184850.

KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 6., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 9788074788413.

NOVÁKOVÁ, Vladimíra a SOBOTKA, Věroslav (ed.). *Slabikář finanční gramotnosti: učebnice základních 7 modulů finanční gramotnosti*. 2., aktualiz. vyd. Praha: COFET, 2011. ISBN 9788090439610.

NÝVLTOVÁ, Romana a Pavel MARINIČ, 2010. *Finanční řízení podniku: Moderní metody a trendy*. Praha: Grada Publishing, 208 s. ISBN 9788024767017.

PILNÝ, Jaroslav. *Prevence úrazů pro sportovce: taping: popis zranění, první pomoc, léčba, rehabilitace*. Praha: Grada Publishing, 2007. ISBN 9788024716756.

REJNUŠ, Oldřich. *Finanční trhy*. 5., aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2024. ISBN 9788027150120.

REJNUŠ, Oldřich., *Finanční trhy*. 4., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada. Partners. 2014. ISBN 9788024736716.

REVENDA, Zbyněk a spol., *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. 7. vydání. Jesenice: Ekopress, 2023. ISBN 9788087865842.

REVENDA, Zbyněk. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. 5., aktualiz. vyd. Praha: Management Press, 2014. 423 s. ISBN 9788072612796.

SEKOT, Aleš. *Sociologické problémy sportu*. Sociologie. Praha: Grada Publishing, 2008. ISBN 9788024725628.

SLUKA, Tomáš. *Profesionální sportovec: (právní a ekonomické aspekty)*. Praha: Havlíček Brain Team, 2007. 199 s. ISBN 8090360955.

STATMAN, Meir. *Finance for normal people: how investors and markets behave*. New York: Oxford University Press, 2017. ISBN 9870190626471.

SYROVÝ, Petr a TYL, Tomáš. *Osobní finance: řízení financí pro každého*. 3. aktualizované vydání. Finance. Praha: Grada Publishing, 2020. ISBN 9788027128860.

ŠKVÁRA, Miroslav. *Finanční gramotnost*. 2. Praha: Škvára, 2016. 283 s. ISBN 978809090482333.

ŠKVÁRA, Miroslav. *Finanční gramotnost*. Praha: ČVUT, 2011. 219 s. ISBN 9788090482302.

SEZNAM E-ZDROJŮ

Atrisinvest.cz. Online. Dostupné z <https://www.atrisinvest.cz>. 2025. [cit. 2025-05-10].

Bcas.cz. 7 zlatých pravidel finančního plánování. Online. Dostupné z: <https://www.bcas.cz/financni-plan/7-zlatych-pravidel-financniho-planovani/> 2025 [cit. 2025-05-22].

CURINGTON R.J., *The Importance of NCAA Student-Athletes' Financial Literacy and Mental Health in Anticipation of the Historic Fair Pay to Play Act*, 16 DePaul J. Sports L. & Contemp. Probs, 2020.

Forbes.cz. Online. Dostupné z: <https://forbes.cz/lists/sportovci2024> 2024 [cit. 2025-05-10].

Havelpartners.cz © 2025. Investiční pasti: Proč profesionální sportovci potřebují správce majetku. Online. Dostupné z: <https://www.havelpartners.cz/investicni-pasti-proc-profesionalni-sportovci-potrebuji-spravce-majetku/> [cit. 2025-05-04].

LOUŽENSKÝ, Filip, 2022. Aktivní vs. pasivní investování. V čem se liší? In: Portu.cz online. Praha: <https://www.portu.cz/blog/aktivni-vs-pasivni-investovani-v-cem-se-lisi/> [cit. 2025-04-28].

Mfcr.cz. Roční procentní sazba nákladů (RPSN). Online. 2019. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/financni-trh/spotrebitelske-uvery/spotrebitelsky-uver/rocní-procentní-sazba-nakladu-rpsn> [cit. 2025-05-11].

MOTÁČEK, Petr. POJIŠTĚNÍ SPORTOVců: JAKÉ VYBRAT? Online. 2024. Dostupné z: <https://www.fingo.cz/blog/pojisteni-sportovcu-jake-vybrat/> [cit. 2025-05-12].

OECD. *Measuring Financial Literacy: Questionnaire and Guidance Notes for Conducting and Internationally Comparable Survey of Financial Literacy* online. 2011 Dostupné z: <https://www.oecd.org/finance/financial-education/49319977.pdf> [cit. 2025-05-05].

Petrinhartfinance.cz. Online Dostupné z: <https://www.petrinhartfinance.cz/l/realny-vs-nominalni-vynos/> 2020 [cit. 2025-05-23].

PODOBA, Tomáš. Komplexní pojištění sportovců (podrobná analýza) Online. 2012. Dostupné z: <https://www.mesec.cz/clanky/komplexni-pojisteni-sportovcu-podrobna-analyza/> [cit. 2025-05-22].

Reico, © 2025. Co je to nemovitostní fond? Časté dotazy. online. Dostupné z: <https://www.reico.cz/cs/cs-nemovitostni-fond/otazky-a-odpovedi-faq> [cit. 2025-05-04].

Statista. Distribution of Instagram users worldwide as of April 2024, by age group. Online. Dostupné z: <https://www.statista.com/statistics/325587/instagram-global-age-group/> [cit. 2025-05-21].

STRÁNÍK, Tomáš. Investování do zlata: Praktický průvodce & 5 důvodů proč si vybrat zlato v roce 2021. In: LYNX online. Dostupné z: <https://www.lynxbroker.cz/investovani/burzovni-trhy/komodity/investice-do-zlata/> [cit. 2025-05-18].

TOPINKA, Jiří. Zdaňování sportovců a sportovních organizací. Daně. 1999, 7(4), 2-12. ISSN 12108103.

XTB S.A. Pasivní investování vs aktivní investování. Online. 2025. Dostupné z <https://www.xtb.com/cz/vzdelavani/pasivni-investovani-vs-aktivni-investovani> [cit. 2025-05-20].

XTB S.A. Diverzifikace portfolia-jak diverzifikovat investiční portfolio. Online. 2025. Dostupné z: <https://www.xtb.com/cz/vzdelavani/diverzifikace-portfolia-jak-diverzifikovat-investicni-portfoli> [cit. 2025-05-20].

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1: Míra inflace v za posledních 24 let (vlastní zpracování dle: csu.gov.cz, 2025)	16
Graf 2: Porovnání jednoduchého a složeného úročení (Vlastní zpracování)	20
Graf 3: Porovnání jednoduchého a složeného úročení (Vlastní zpracování)	44
Graf 4: Znázornění maximální sportovní úspěšnosti (Zdroj: Jansa, 2012, s. 148)	45
Graf 5: Věk respondenta	45
Graf 6: Vykonávaný sport respondenta	46
Graf 7: Měsíční příjem respondenta	47
Graf 8: Znalost respondentů v oblasti investic	48
Graf 9: Využití finančních produktů	48
Graf 10: Znalost inflace	49
Graf 11: Znalost fungování složeného úročení	50
Graf 12: Znalost pasivních investičních nástrojů	51
Graf 13: Graf 13: Znalost frekvence připisování úroků	51
Graf 14: Znalost vztahu mezi výší výnosu a rizikem investice	52
Graf 15: Graf 15: Znalost rozdílu mezi Životním a Úrazovým pojištěním	53
Graf 16: Znalost, zda je povinnost z odpovědnosti vozidla povinná	54
Graf 17: Využívané zdroje ke sledování vývoje finančního trhu	54
Graf 18: Způsob vybírání finančního produktu	55
Graf 19: Schopnost si šetřit z měsíčního příjmu	55
Graf 20: Do čeho respondenti nejčastěji investují	56
Graf 21: Motivace k investování	57
Graf 22: Důvod tvoření finanční cílů	57
Graf 23: Vybraný produkt k vytváření rezervy v případě výpadku příjmu	58
Graf 24: Přehled respondentů ohledně svých příjmů a výdajů	59
Graf 25: Mají respondenti sjednané pojištění?	59
Graf 26: Konzultace svých finančních rozhodnutí	60
Graf 27: Zájem o správu financí odborníkem	60
Graf 28: Vztah mezi úrovní gramotnosti a výší příjmu	62

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Rozdělení finanční gramotnosti (vlastní zpracování)	15
Tabulka 2: Vysvětlení časových období úročení (vlastní tvorba)	17
Tabulka 3: Příklady při odlišné četnosti jednoduchého úročení během 1 roku (Černohorský, 2020, s.203).....	18
Tabulka 4: Způsob připisování úroku při jednoduchém úročení (vlastní zpracování)	19
Tabulka 5: Způsob připisování úroku při jednoduchém úročení (vlastní zpracování)	20
Tabulka 6: Pohlaví a dosažené vzdělání respondentů	46

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Dotazníkové šetření

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK

Sekce 1: Obecné informace o respondentovi Příloha

Otázka č.1: Vaše pohlaví? Možnost odpovědi: Muž; Žena; Jiné.

Otázka č.2: Váš věk? Možnost odpovědi: 18-25; 26-30; 31-35; 36 a starší.

Otázka č.3: Vámi nejvýše dosažené vzdělání? Možnost odpovědi: Základní; SŠ s výučním listem; SŠ s maturitou; Vyšší odborné; Vysokoškolské.

Otázka č.4: Jaký sport vykonáváte? Možnost odpovědi: Fotbal; Basketbal; Hokej; Lehká atletika; Cyklistika; Jiná.

Otázka č.5: Jaký je váš měsíční příjem? Možnost odpovědi: Méně než 20 000Kč; 20 001-30 000Kč; 30 000-40 000Kč; 40 000-50 000Kč; 50 000 a více; Nechci uvádět.

Sekce 2: Znalost finančních pojmů

Otázka č.6: Jak byste ohodnotili svou finanční gramotnost a znalosti v oblasti investic? Možnost odpovědi: Velmi vysoká; Spíše vysoká; Průměrná; Spíše nízká; Velmi nízká.

Otázka č.7: Jaké z následujících produktů využíváte? Možnost výběru více odpovědí: Běžný účet; Penz. přípoj. /důchod. Spoření; Pojištění; Spořicí účet; Kreditní karta; Hypotéční úvěr; Akcie; Dluhopisy; Nezajištěný úvěr; Předplacená karta; Operativní leasing; Kolektivní investování; Virtuální měny a/nebo tokeny.

Otázka č.8: Inflace je... (doplňte správné tvrzení)? Možnost jedné správné odpovědi: Stoupající úrokové sazby.; Postupné snižování hodnoty peněz v průběhu času.; Pokles cen zboží a služeb.; Nedostatek hotovosti pro pokrytí běžných výdajů.

Správná odpověď: Postupné snižování hodnoty peněz v průběhu času

Otázka č.9: Znáte principy fungování Kreditních a Debetních karet? Možnost: Ano; Ne.

Otázka č.10: Jak funguje složené úročení? Možnost jedné správné odpovědi: Úroky se počítají pouze z původního vkladu a nikdy se nepřičítají k základní částce.; Úroky se počítají jen z aktuálního zůstatku, ale nikdy se nezohledňují dřívější úroky.; Při složeném úročení se úroky vyplácejí, aniž by se reinvestovaly, takže nemají vliv na další růst.; Složené úročení znamená, že se úroky přičítají k původnímu kapitálu a poté se úročí i úroky z předchozích období – tedy úroky z úroku; Nevím.

Správná odpověď: Složené úročení znamená, že se úroky přičítají k původnímu kapitálu a poté se úročí i úroky z předchozích období – tedy úroky z úroku.

Otázka č.11: Pokud chcete pasivně investovat, jaký nástroj si vyberete? Možnost více správných odpovědí: ETF; Krátkodobý nákup akcií; Robo-advisory; Deriváty; Forex; Dluhopisy; Indexace akcií.

Správná odpověď: ETF, Robo-advisory, Dluhopisy

Otázka č.12: Jaká výše úroku při složeném úročení nejvíce zhodnotí vaši investici za rok? Možnost jedné správné odpovědi: 2 %p.d.; 2 %p.m.; 2 % p.q.; 2 % p.s.; 2 % p.a.; Nevím.
Správná odpověď: 2 %p.d.

Otázka č.13: Vím, jak fungují ETF? Možnost odpovědi: Ano; Ne.

Otázka č.14: Jaký je vztah mezi investicí a rizikem? Možnost jedné správné odpovědi: Čím větší je výnos, tím větší je riziko investice.; Čím větší je výnos, tím menší je riziko investice.; Výše výnosu a rizika spolu nijak nesouvisí.; Záleží vždy na dané investici, nelze obecně posoudit.; Nevím.

Správná odpověď: Čím větší je výnos, tím větší je riziko investice.

Otázka č.15: Představte si, že na Vašem spořicímu účtu jste si uložili 100 000 Kč a úrok byl 2,5 %ročně a roční inflace byla v tu dobu 3 %. Po uplynutí jednoho roku si budu moci z peněz uložených na účtu koupit? Možnost jedné správné odpovědi: Méně než dnes; Více než dnes; Stejně jak dnes; Není možné určit.

Správná odpověď: Méně než dnes

Otázka č.16: Urči správné tvrzení. (Hypotéka/Spotřební úvěr). Možnost jedné správné odpovědi: Hypoteční úvěr je nezajištěný úvěr pro osobní nákupy, zatímco spotřební úvěr je zajištěn nemovitostí a určen pro financování bydlení.; Hypoteční úvěr slouží k financování nemovitostí a nese vysokou úrokovou sazbu, zatímco spotřební úvěr financuje běžné spotřební potřeby za nižší úrok.; Hypoteční úvěr je poskytován na krátkodobé financování osobních potřeb, zatímco spotřební úvěr je určen pro dlouhodobé investice do nemovitostí se zástavou.; Hypoteční úvěr financuje nemovitosti a je zajištěn zástavou, což přináší nižší úroky a delší splatnost. Spotřební úvěr financuje osobní potřeby, bývá nezajištěný a má vyšší úroky s kratší dobou splatnosti.; Nevím.

Správná odpověď: Hypoteční úvěr financuje nemovitosti a je zajištěn zástavou, což přináší nižší úroky a delší splatnost. Spotřební úvěr financuje osobní potřeby, bývá nezajištěný a má vyšší úroky s kratší dobou splatnosti.

Otázka č.17: Jaký je rozdíl mezi Životním a Úrazovým pojištěním? Možnost jedné správné: Životní pojištění kryje jen úmrtí, úrazové pojištění pak pouze náklady na léčbu úrazů.; Životní pojištění poskytuje finanční podporu při úmrtí nebo vážné nemoci, zatímco úrazové pojištění nahrazuje následky úrazů.; Životní pojištění se vztahuje k hospitalizaci, zatímco úrazové pojištění kryje pouze pracovní úrazy.; Životní pojištění vyplácí pojistné jen při úmrtí, úrazové pojištění pak kryje škody vzniklé úrazy i při nemoci.; Nevím.

Správná odpověď: Životní pojištění poskytuje finanční podporu při úmrtí nebo vážné nemoci, zatímco úrazové pojištění nahrazuje následky úrazů.

Otázka č.18: Je pojištění odpovědnosti z provozu vozidla povinné? Možnost odpovědi: Ano; Nevím; Ne.

Správná odpověď: Ano

Sekce 3: Osobní finance

Otázka č.19: Jaké zdroje informací využíváte k sledování aktuálního vývoje finančního trhu? Možnost výběru více odpovědí: Specializované finanční portály a odborná média; Sociální sítě; Nepravidelně sleduji aktuální dění; Nesleduji vůbec; Jiná.

Otázka č.20: Jakým způsobem vybíráte finanční produkt, který máte v plánu nově zařídit? Možnost výběru více odpovědí: Zajdu si do banky nebo pojišťovny; Provádím vlastní průzkum a porovnávám nabídky online; Řídím se doporučeními od rodiny, přátel nebo kolegů; Hledám informace v odborných médiích, recenzích a srovnávacích; Řídím se radami "finfluencerů"; Řídím se radami svého poradce.

Otázka č.21: Jste schopni si jistou část z platu šetřit? Možnosti odpovědi: Ano, vždy si odkládám; Občas si část odložím; Ne, nejsem schopný.

Otázka č.22: Máte osobní zkušenosti s investováním? Možnosti odpovědi: Ano; Ne

Otázka č.23: Pokud jste v předešlé otázce odpověděli ANO, uveďte prosím, do čeho investujete. Otevřená odpověď.

Otázka č.24: Z jakého důvodu investujete nebo byste chtěli začít investovat? Možnost výběru více odpovědí: Pro zajištění finanční stability; Pro diverzifikaci portfolia a snížení

investičního rizika; Pro dosažení finanční nezávislosti; Pro zajištění svých blízkých; Pro zajištění pasivního příjmu; Zajištění hodnoty peněz.

Otázka č.25: Pokud si vytváříte **krátkodobé** či **dlouhodobé** finanční cíle, uveďte prosím, na co jsou určeny. (např. dům, automobil, studium dětí). Otevřená odpověď.

Otázka č.26: Vytváříte si osobní rezervu z důvodu možného výpadku příjmu? Možnosti odpovědi: Ano, vytvářím; Ne, nevytvářím.

Otázka č.27: Pokud jste v předešlé otázce odpověděli ANO, uveďte prosím, pomocí jakého produktu vytváříte svou rezervu. Možnost výběru více odpovědí: Spořicí účet; Běžný účet; Doma pod polštář; Rezervotvorné životní pojištění; Stavební spoření; Penzijní připojištění; Akcie; ETF; Zlato; Jiná.

Otázka č.28: Přemýšlel/a jste o svém zdroji příjmu po konci své kariéry? Možnosti odpovědi: Ano, přemýšlel/a; Ne, ještě jsem nad tím neuvažoval/a.

Otázka č.29: Máte aktuální přehled o svých měsíčních příjmech a výdajích? Možnosti odpovědi: Ano, pravidelně sleduji všechny položky; Občas, mám přehled jen o některých položkách; Ne, nemám systematický přehled.

Otázka č.30: Máte sjednané pojištění, které kryje sportovní rizika, tak osobní majetek? Možnosti odpovědi: Ano, mám komplexní pojištění; Pojištění mám, ale nekryje všechny oblasti; Ne, nemám sjednané žádné pojištění.

Otázka č. 31: Konzultujete s někým své finanční rozhodnutí? Možnosti odpovědi: Ano, pravidelně se radím s odborníkem; Občas konzultuji své rozhodnutí; S rodinnými příslušníky; Ne, finance si řídím sám/sama.

Sekce 4: Správa financí-Asistence

Otázka č.32: Měli byste zájem, aby Vám někdo pomáhal spravovat vaše finance a pomáhal vám v nejistých situacích? Pomocí Likertovy škály, od Určitě ne po Určitě ano, na stupnici 1-10.

Otázka č.33: S čím byste potřebovali poradit? Otevřená odpověď.